

CRNA GORA
AGENCIJA ZA CIVILNO VAZDUHOPLOVSTVO

**FINANSIJSKI IZVJEŠTAJ AGENCIJE ZA CIVILNO
VAZDUHOPLOVSTVO SA IZVJEŠTAJEM NEZAVISNOG OVLAŠĆENOG
REVIZORA**

za 2024. godinu

Podgorica, jun 2025. godine

Agencija za civilno vazduhoplovstvo Crne Gore, osnovana je Odlukom o osnivanju Agencije za civilno vazduhoplovstvo („Službeni list CG“, br. 45/09, u daljem tekstu: Agencija), koju je donijela Vlada Crne Gore na sjednici od 02.07.2009. godine. Nadležnost Agencije utvrđena je Zakonom o vazdušnom saobraćaju („Službeni list CG“, broj 30/12, 30/17 i 082/20).

Članom 5 Zakona o vazdušnom saobraćaju („Službeni list CG“, br. 30/12, 30/17 i 082/20) utvrđen je pravni položaj Agencije za civilno vazduhoplovstvo Crne Gore, kojim je propisano da je Agencija nezavisno pravno lice koje vrši javna ovlašćenja u skladu sa zakonom, da je osniva Vlada Crne Gore, da je samostalna u obavljanju poslova iz svoje nadležnosti i da za svoj rad odgovara Vladi.

Odredbom člana 13 stav 2 navedenog zakona propisano je da Agencija priprema godišnji finansijski izvještaj za prethodnu godinu, a stavom 8 istog člana propisano je da navedeni izvještaj, sa izvještajem nezavisnog ovlašćenog revizora, Agencija dostavlja Vladi Crne Gore do 30. juna tekuće za prethodnu godinu. U skladu sa navedenim, Finansijski izvještaj Agencije za 2024. godinu se usklađuje nakon dostavljanja izvještaja nezavisnog ovlašćenog revizora i nakon saglasnosti Savjeta Agencije upućuje ka Vladi Crne Gore do 30.06.2025. godine.

* * *

Na rad i poslovanje Agencije, osim zakona o vazdušnom saobraćaju i drugih domaćih propisa, primjenjuju se i ratifikovane međunarodne konvencije, ratifikovani međunarodni ugovori, međunarodni vazduhoplovni propisi, standardi i preporuke međunarodnih organizacija (ICAO, ECAC, EASA, EUROCONTROL, JAA, Evropske Komisije). Agencija je organizovana na način da ispunjava sve zakonske obaveze i obaveze preuzete ratifikovanim međunarodnim ugovorima, kao i obaveze koje proističu iz potpisanih sporazuma sa Evropskom zajednicom i to: Sporazuma o određenim aspektima vazdušnog saobraćaja i Multilateralnog sporazuma o uspostavljanju Zajedničkog evropskog vazduhoplovnog područja koji Crnu Goru u oblasti civilnog vazduhoplovstva integriše u Evropsku zajednicu. Multilateralni sporazum posebno zahtijeva harmonizaciju unutrašnje regulative u Crnoj Gori u cjelini, kao i neposrednu primjenu evropske regulative. To uključuje osnivanje i rad organa civilnog vazduhoplovstva kao nezavisnog regulatornog i nadzornog organa koji mora biti samostalan i maksimalno nezavistan u svom radu kako bi omogućio nesmetanu primjenu međunarodnih standarda u ovoj oblasti, posebno u oblasti sigurnosti i bezbjednosti vazdušnog saobraćaja.

Ovakva pozicija i status Agencije potvrđeni su još u konstatacijama i zaključcima projekta koji je finansirala **Evropska Unija - „Tehnička pomoć sektoru saobraćaja u Crnoj Gori“ (Technical assistance to transport sector, Montenegro, Europeaid-127318/C/CER/ME)**.

U rezimeu Finalnog izvještaja projekta, objavljenog u decembru 2011. godine nalazi se i dio koji se odnosi na Agenciju za civilno vazduhoplovstvo:

„ ACV je doživjela značajnu porast u kompetenciji i kvalitetu rada i potrebno je da sačuva svoju poziciju nezavisnosti u svojim aktivnostima i finansiranju, kao i da bude odgovorna za svoj rad isključivo Vladi. To je potrebno kako bi zadržala trenutno kompetentno osoblje, tj da očuva kompetenciju same Agencije. U suprotnom, Agencija bi imala nedostatak profesionalnog kadra koji bi doveo do smanjenja kompetencije i njene pravne misije te se tako ugrozila sigurnost i bezbjednost vazdušnog saobraćaja u Crnoj Gori. Takođe, mora se uspostaviti transparentna finansijska održivost Agencije koja je u skladu sa preporukama ICAO i EU“. Da je takav stav međunarodnih institucija i dalje aktuelan, potvrđeno je i dopisom direktora EUROCONTROLA, iz decembra 2024. godine, u kome je naglašeno da Agencija mora biti kompetentan poslodavac, u stanju da privuče, zaposli i

zadrži osoblje sa odgovarajućim kvalifikacijama i iskustvom, a povrh svega, da je od esencijalnog značaja da se zadrži autonomnost, finansijska i funkcionalna nezavisnost Agencije, kako bi bila u stanju da se nosi sa budućim izazovima i osigura najviše standarde sigurnosti u vazduhoplovstvu. U skladu sa međunarodnim standardima i zakonskim rješenjima omogućeno je stabilno i održivo finansiranje Agencije. Imajući u vidu značaj Agencije za implementaciju sistema sigurnosti i bezbjednosti u vazdušnom saobraćaju i potrebe održavanja njene stabilnosti, kao i jedinstvenu specifičnost u načinu finansiranja, država je posebnim zakonom izuzela Agenciju iz sistema ograničavanja zarada.

Izuzetno teška situacija prije svega u vrijeme pandemija COVID-19 negativno se odrazila i na vazduhoplovne subjekte u Crnoj Gori. Poseban akcenat stavljen je na finansijski aspekt jer je najveći problem sa kojim se suočava cjelokupna avio industrija bila likvidnost u poslovanju. Samo zahvaljujući domaćinskom ponašanju u prethodnim godinama i formiranju određenog iznosa sredstava u rezervi, Agencija je uspjela da se bez pomoći države nosi sa finansijskom krizom. Sve u svemu, ogromna kriza u evropskom vazdušnom saobraćaju ozbiljno je uticala i na Agenciju za civilno vazduhoplovstvo. Posljedično, kao i u većini država u Evropi, došlo je i do odliva pojedinih kadrova, što je u prethodnom periodu, a posebno nakon uspješne reorganizacije poslovanja rješavano angažovanjem novih zaposlenih sa dokazanim referencama i kompetencijama u svojim oblastima. Agencija je preduzela sve mjere da održi finansijsku i funkcionalnu stabilnost i izvršava osnovnu misiju – održavanje planiranog nivoa sigurnosti i bezbjednosti vazdušnog saobraćaja u Crnoj Gori.

U 2024. godini, podaci iz bilansa uspjeha za 2024. godinu, bilježe prihode poslovanja Agencije u iznosu od 6.788.222 eura i rashode poslovanja iznosu od 4.640.678 eura, čime je ostvaren višak prihoda nad rashodima u iznosu od 2.147.544 eura.

Finansijski izvještaj Agencije

1.1. Normativni okvir finansiranja Agencije

Način finansiranja Agencije je propisan članom 13 stav 1 Zakona o vazdušnom saobraćaju („Službeni list CG, broj 30/12, 30/17 i 082/20), kojim je propisano da se sredstva za obavljanje djelatnosti i razvoj Agencije obezbjeđuju iz:

- 1) naknada za izdavanje licenci, certifikata, uvjerenja, potvrda, dozvola i godišnjih naknada, u skladu sa ovim zakonom;
- 2) dijela rutne i terminalne naknade iz člana 112 stav 5 ovog zakona;
- 3) dijela naknade koju plaćaju vazdušni prevoznici po toni prevezenog tereta u civilnom vazdušnom saobraćaju;
- 4) dijela naknade koju plaćaju putnici u civilnom vazdušnom saobraćaju u odlasku;
- 5) drugih izvora u skladu sa zakonom.

1.2. Finansijski pokazatelji poslovanja

Bilans uspjeha u periodu od 01.01. do 31.12.2024. godine

U toku 2024. godine, Agencija je ostvarila ukupan prihod u iznosu od 6.788.222 eura, dok su ukupni rashodi iznosili 4.640.678 eura što znači da je u poslovnoj 2024. godini, Agencija ostvarila višak prihoda nad rashodima u iznosu od 2.147.544 eura.

Tabela 1: Bilans uspjeha - BU 2024. godina

red. Br.	Pozicija	Tekuća godina	Prethodna godina
1	Prihod	6.783.309	7.189.374
2	Poslovni prihodi	6.691.283	6.864.093
3	Ostali poslovni dobici	92.026	325.281
4	Rashodi	-4.487.968	-4.465.372
5	Troškovi materijala	-58.937	-35.397
6	Troškovi zaposlenih	-2.665.677	-2.699.293
7	Amortizacija	-157.946	-140.757
8	Umanjenje vrijednosti nekretnina, postr i op		
9	Ostali poslovni rashodi	-1.605.408	-1589.925
	Profit od poslovnih aktivnosti	2.295.341	2.724.02
10	Neto finansijski prihod/rashod	4.906	2.571
11	Ostali rashodi	-152.703	-360.112
12	Porez na dobitak		
13	Neto dobitak/gubitak od diskontinuiranog poslov.		
	Neto profit za obračunski period	2.147.544	2.366.461
13	Pripada:		
14	Vlasnicima kapitala pravnog lica		
15	Manjinski interes		

Prihodi Agencije za 2024. godinu

Ukupni prihodi Agencije za civilno vazduhoplovstvo u 2024. godini iznosili su 6.788.222 eura.

Na osnovu podataka prikazanih u **tabeli 1** (bilans uspjeha) može se zaključiti da su ukupni prihodi u 2024. godini za oko 1 % veći od planiranih. U strukturi ukupnih prihoda najznačajniju stavku čine prihodi od rutnih naknada 71,57%, zatim slijede prihodi od putničkih naknada 20,76%, prihodi od terminalnih naknada sa 5,78%, prihodi iz drugih izvora u skladu sa Zakonom (naknade za izdavanje dozvola, licenci, uvjerenja i dr.) sa 0,40%, prihodi od robnih naknada sa 0,07%, prihodi od kamata sa 0,07% i drugi prihodi (prihodi iz prethodnih izvještajnih perioda i ostali prihodi) sa 1,35 % ukupnih prihoda.

U **tabeli 1** (bilansa uspjeha) prikazani su ostvareni prihodi i rashodi Agencije u 2024. godini i njihovo poređenje sa ostvarenim prihodima i rashodima iz 2023. godine, može se zaključiti da je ostvareni višak prihoda nad rashodima u iznosu od 2.147.544 eura manji za 9,25% u odnosu na 2023. godinu.

Struktura prihoda po najznačajnijim stavkama prikazana je u **tabeli 2**.

Tabela 2: Ostvareni prihodi u toku 2024. godine

Vrste prihoda	Iznos (€)	%
Prihodi od rutnih naknada ¹	4.858.013	71.57
Prihodi od terminalnih naknada ²	392.525	5.78
Prihodi od naknada za izdavanje dozvola, licen, uvjer. pilot ³	26.865	0.40
Prihodi od putničkih naknada ⁴	1.409.050	20.76
Prihodi od robnih naknada	4.831	0.07

¹ **Prihodi od rutnih naknada** – Prihod od rutnih naknada (u članu 112 stav 5 Zakona o vazdušnom saobraćaju) utvrđuju se prema troškovnim bazama u zajedničkoj naplatnoj zoni „Srbija-Crna Gora-KFOR“ (nekada naplatna zona Beograd) pri čemu su civilne vazduhoplovne vlasti, kao i provajderi SMATSA i Hungaro Control, u izradi troškovne baze dužni da se striktno pridržavaju Načela za utvrđivanje jedinične cijene za rutne naknade koje je propisao EUROCONTROL-Brisel i koje su države prihvatile članstvom.

Načela se u cjelini odnose na en-route objekte, opremu i vazduhoplovne usluge za koje je svaka država odgovorna na osnovu ICAO Sporazuma o regionalnoj vazdušnoj navigaciji i pridruženog Plana regionalne vazdušne plovidbe.

Prilikom planiranja finansijskih izvještaja mora se voditi računa o principima EUROCONTROL-a koji se odnose na samostalnost i nezavisnost u finansiranju. Ukoliko bi se odstupilo od tih principa, moglo bi doći do ugrožavanja ovog izvora sredstava, jer se ona ne mogu koristiti u bilo koje druge svrhe, osim za unapređenje i bezbjednost funkcionisanja vazdušnog saobraćaja

Finansijski izvještaji Agencije dostavljaju se i Centralnom birou za naplatu rutnih naknada EUROCONTROL-a (odnosno Međunarodnim udruženjima avio prevoznika-IATA i Međunarodnoj asocijaciji avio-prevoznika-IACA). Finansijsko planiranje se obavlja, u skladu sa prihvaćenim principima zajedničkog sistema naplate rutnih naknada za period od narednih 5 (pet) godina, pri čemu se na multilateralne pregovore u Briselu, sa predstavnicima EUROCONTROLE, IATA i Evropske komisije (održavaju se dva puta godišnje – juna i novembra mjeseca na sjednici Proširenog komiteta EUROCONTROL), razmatraju i prihvataju planirani troškovi koji se odnose na rutne usluge za narednu godinu svake zemlje članice pojedinačno.

Kontrolisani vazdušni prostor naplatne zone Srbije-Crne Gore-KFOR-a okvirno čini 1% svih naplatnih zona država članica EUROCONTROL-a. Do jedinične cijene za rutne naknade na osnovu koje se naplaćuju usluge, dolazi se sabiranjem troškovnih baza zajedničke naplate zone Srbije-Crne Gore -KFOR-a u skladu sa metodom pune naknade troškova (full-cost recovery, prema tački 1.3.1 Načela za utvrđivanje jedinične cijene za rutne naknade). Za potrebe utvrđivanja konačne jedinične cijene na ovako sabrane troškovne baze dodaju se EUROCONTROL troškovi, utvrđeni u skladu sa istim pravilima.

Tako utvrđena baza troškova predmet je razmatranja na Proširenom odboru za rutne naknade (Enlarge committee) koji nakon konsultacije sa korisnicima usluga prihvata ili zahtijeva korekciju troškovne baze. Konsultacije se obavljaju dvije sedmice prije navedenih rokova, a korisnici usluga bi podatke morali dobiti 10 dana prije konsultacije.

Nakon što utvrđenu cijenu prihvati Prošireni odbor za rutne naknade, konačnu odluku donose Privremeni Savjet i Stalna komisija EUROCONTROL-a. Ove odluke se donose krajem decembra svake godine za narednu godinu, a radi operativnosti sredstava početkom godine potpisuje se Protokol o instrukcijama za raspodjelu rutnih naknada između učesnika u zajedničkoj naplatnoj zoni Srbije-Crne Gore-KFOR. Države članice, odnosno korisnici ovih sredstava dužni su da EUROCONTROL-u plaćaju godišnje kontribucije.

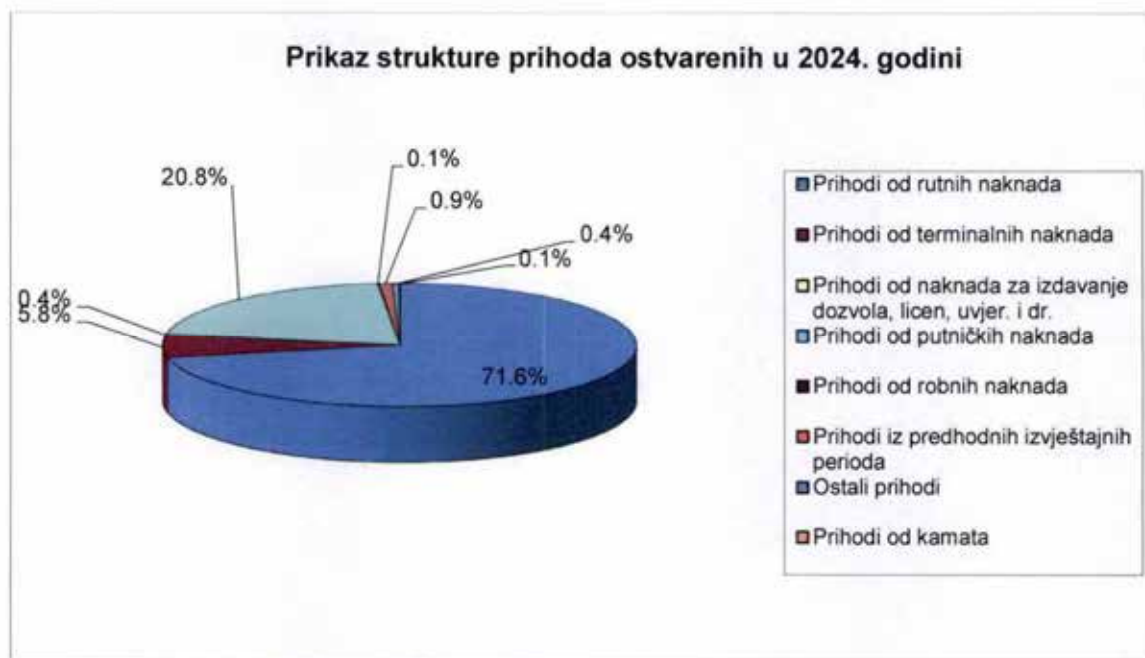
² **Prihod od terminalnih naknada** - Zakonom je propisano da ove naknade plaćaju korisnici usluga u vazdušnoj plovidbi i njihov iznos se utvrđuje u skladu sa članom 9. Odluke o načinu obračuna terminalne naknade za korišćenje usluga u vazdušnoj plovidbi („Službeni list CG“ broj 53/19) i Sporazumu o regulisanju međusobnih prava i obaveza po osnovu učešća u raspodjeli prihoda od terminalnih naknada. Navedenim odlukom je propisano da visina ove naknade za vazduhoplove koji poljeću ili slijeću na Aerodrom Podgorica (LYPG) i Aerodrom Tivat (LYTV), kao prihod Agencije za civilno vazduhoplovstvo, naplaćuje Kontrola letenja Srbije i Crne Gore SMATSA doo Beograd, od operatora vazduhoplova udjelom od 10% od iznosa naplaćenih terminalnih naknada.

³ **Prihodi od naknada za izdavanje operativne licence, sertifikata, odobrenja i dozvola u vazdušnom saobraćaju** - utvrđuju se na osnovu Pravilnika o visini naknada za izdavanje operativne licence, sertifikata, odobrenja i dozvola u vazdušnom saobraćaju („Službeni list CG“, broj 01/20).

⁴ **Prihod od putničkih i robnih naknada** - utvrđuje se na osnovu Pravilnika o visini i načinu naplate naknade po toni prevezenog tereta i po odlazećem putniku u vazdušnom saobraćaju („Službeni list Crne Gore“, br. 072/20 od 19.07.2020. godine).

Prihodi iz prethodnih izvještajnih perioda ⁵	61.775	0.91
Ostali prihodi	30.251	0.45
Prihodi od kamata	4.913	0.07
Ukupno	6.788.222	100

Grafika 1: Prikaz strukture prihoda ostvarenih u 2024. godini

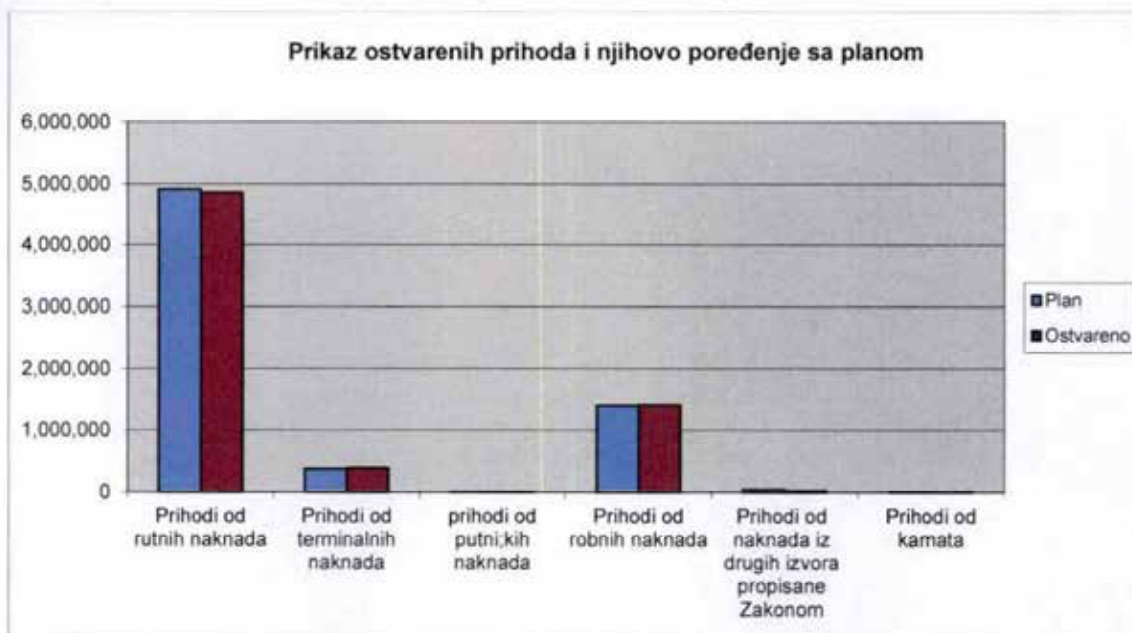
U tabelarnom prikazu dati su ključni pokazatelji poslovanja (prihodi) i njihovo poređenje sa planom za 2024. godinu:

Tabela 3: Odnos ostvarenih i planiranih prihoda za 2024. godinu

Vrste prihoda	Plan	Ostvareno	Index
Prihodi od rutnih naknada	4.916.840	4.858.013	99
Prihodi od terminalnih naknada	370.000	392.525	106
Prihodi od naknada koje plaćaju operatori vazduhoplova po toni prevezene robe	4.500	4.831	107
Prihodi od naknada koje plaćaju operatori vazduhoplova po putniku	1.400.000	1.409.050	101
Prihodi od naknada iz drugih izvora propisane Zakonom (operativne licence, certifikati, odobrenja, dozvole i dr)	44.000	26.865	61
Prihodi od kamata	3.000	4.913	164

⁵ Prihodi iz prethodnih izvještajnih perioda uglavnom se odnose na naplaćene prihode po osnovu rutnih naknada iz predhodnih godina.

Grafika 2: Prikaz ostvarenih i planiranih prihoda u toku 2024. godine

Upoređujući ukupno ostvarene prihode sa planiranim po pojedinim stavkama može se zaključiti da je ostvareni prihod od rutnih naknada za 1% manji od planiranog za 2024. godinu, prihodi od terminalnih naknada za 6% veći od planiranog, prihodi od robnih naknada za 7% veći od planiranih, prihodi od putničkih naknada za 1% veći od planiranih dok su prihodi od naknada iz drugih izvora propisanih Zakonom (pregled vazduhoplova, plovidbenost, izdavanje dozvola) za 39% manji od planiranih, zatim prihodi od kamata koji su za 64% veći od planiranih. Na osnovu prethodno pomenutog proizilazi:

Prihod od rutnih naknada za 2024. godinu doznačen od Eurocontrol-a u iznosu od 4.858.013 eura čine 71,57 % ukupnih prihoda. **Ovakav procenat naplate ovih prihoda može se smatrati zadovoljavajućim imajući u vidu činjenicu da su za svega 1% manji od planiranih za 2024. godinu.** Treba imati u vidu da se naplata ovih prihoda u normalnim okolnostima ostvaruje posebnom dinamikom. Njihova naplata je posebno upoređena u prvoj polovini godine, naročito u prva tri meseca. Isto tako procenat naplate zavisi i od obima ostvarenog saobraćaja kao i od uspešnosti naplate odnosno solventnosti avio prevoznika.

Prihod od terminalnih naknada u 2024. godini je ostvaren u iznosu od 392.525 eura ili 5,78 % ukupnih prihoda i 6% više ostvarenih u odnosu na planirane. Ostvareni prihod od terminalnih naknada odnosi se na 2024. godinu (uključujući i naplaćene prihode iz ranijih godina) i naplaćen je na osnovu zaključenog sporazuma i aneksa sporazuma za četiri kvartala između Agencije i SMATSA-e doo za 2024. godinu. Takođe, evidentno je da će se jedan dio terminalnih naknada koje je SMATSA doo fakturisala u 2024. godini, naplatiti u 2025. godini na osnovu potpisanih odgovarajućih akata između Agencije za civilno vazduhoplovstvo i SMATSA-e doo Beograd.

Prihod od putničkih i robnih naknada u 2024. godini, ostvaren je u ukupnom iznosu od 1.413.881 eura odnosi se na prihode koje plaćaju operatori vazduhoplova po putniku u iznosu od 1.409.050 eura ili 20,76% ukupnih prihoda i veći su za 1% od planiranih i prihode koje plaćaju operatori vazduhoplova po toni prevezene robe u iznosu od 4.831 eura ili 0,07% ukupnih prihoda i veći su za 7% od planiranih.

Prihodi od naknada iz drugih izvora propisane Zakonom (operativne licence, certifikati, odobrenja, dozvole i dr) u 2024. godini, ostvareni su u iznosu od 26.865 eura ili oko 0,40% ukupnih prihoda, manji su za 39% od planiranih.

Prihod od kamata za 2024. godinu je ostvaren u iznosu od 4.913 eura ili 0,07% ostvarenih prihoda i veći su od planiranih za 64%, depoziti su oročeni kod Erste banke AD Podgorica.

Dakle, Agencija je pravni subjekat koji se dominantno finansira iz međunarodnih izvora, dugoročno gledano, a imajući u vidu strukturu prihoda ostvarenih u 2024. godini, nameće se potreba za što većim učešćem ostalih zakonom predviđenih prihoda u odnosu na do sada dominantne prihode od rutnih naknada.

Rashodi Agencije za 2024. godinu

Ukupni rashodi Agencije za 2024. godinu, iznosili su 4.640.678 eura. Na osnovu sumirano prikazanih podataka u **tabeli 1** (bilans uspjeha) može se zaključiti da su ukupni rashodi u iznosu od 4.640.678 eura za oko 20 % manji u odnosu na planirane za 2024. godinu. Jedan od razloga ovakvog odstupanja rashoda u odnosu na planirane je taj što je Vlada Crne Gore na sjednici održanoj 22.02.2024. godine imenovala Savjet Agencije za civilno vazduhoplovstvo, koji je na sledećoj sjednici Vlade pretrpio izmjene u dijelu sastava članova. Imajući u vidu da Savjet Agencije daje saglasnost i usvaja najvažnije akte koji se tiču rada Odsjeka za finansije, računovodstvo i javne nabavke, a samim tim i funkcionisanja cijele Agencije, te da nije mogao početi sa radom prije marta 2024. godine, došlo je u praksi do određenog odstupanja u odnosu na planirane rashode, koji su projektovani u odnosu na referentne podatke iz prethodnih godina. U prilog ovome dodatno ide i činjenica da je u prvom i dugom kvartalu 2024. godine bio na snazi restriktivan pristup po pitanju službenih putovanja zaposlenih u Agenciji, što je dovelo i do odstupanja realizovanih službenih putovanja u odnosu na planirana.

U strukturi ukupnih rashoda najveće učešće imaju bruto troškovi zaposlenih (bruto zarade i ostala lična primanja zaposlenih sa svim troškovima vezanih za poreze i doprinose na teret poslodavca, ugovori o pružanju usluga, naknade članovima Savjeta, službena putovanja zajedno sa troškom prevoza) u iznosu od 2.665.677 eura ili 57,44% ukupnih rashoda.

Po strukturi rashoda sledeću najvišu bilansnu stavku čine **ostali troškovi** poslovanja u iznosu od 1.605.408 eura ili 34,59 % ukupnih rashoda. U tim troškovima najveće učešće ostvaruju troškovi kontribucija Eurocontrolu u iznosu 437.375 eur ili 27% i troškovi traganja i spašavanja (SAR) u iznosu 824.000 eur ili 51,32%, i drugi troškovi poslovanja.

Trošak amortizacije stalnih sredstava u 2024. godine iznosi 157.946 eura ili 3,40% ukupnih rashoda, drugi rashodi u iznosu od 152.703 eura ili 3,3% ukupnih troškova i troškovi materijala u iznosu od 58.937 eura ili 1,27% ukupnih rashoda.

Struktura poslovnih rashoda po najznačajnijim stavkama prikazana je u **tabeli 3**.

Tabela 3: Ostvareni rashodi u toku 2024. godine

Vrste rashoda	Ostvareno	%
bruto zarade zaposlenih i ostala lična primanja ⁶	2.343.316	50,50
bruto naknade članovima Savjeta ⁷	120.290	2,59
bruto naknade za ugovore o pružanju usluga	65.225	1,41
troškovi službenih putovanja ⁸ (dnevnice, prevoz, smještaj)	136.847	2,95
troškovi za članarine med.org ⁹	437.375	9,42
troškovi za materijal i usluge i i ostali poslovni rashodi ¹⁰	515.829	11,12

⁶ *Bruto zarade zaposlenih i ostala lična primanja* (doprinosi iz i na zarade) ostvarene su u iznosu od 2.343.316 eura ili 50,50% rashoda Agencije ili 27% manje od planiranih troškova zarada i ostalih ličnih primanja za 2024. godinu.

⁷ *Bruto naknade članovima Savjeta* ostvarene su u iznosu od 120.290 eura ili 2,60% rashoda, i manji su od planiranih za 19%.

⁸ *Troškovi službenih putovanja* obuhvataju troškove službenih putovanja u zemlji i inostranstvu (prevoz, dnevnice i smještaj), ostvareni su u iznosu od 136.847 eura ili 2,95% rashoda i manji su za 59% od planiranih za 2024. godinu, rezultat su obavezujućih aktivnosti zaposlenih u međunarodnim vazduhoplovnim stručnim asocijacijama i organizacijama kao i prisustvovanjem stručnim seminarima i specijalističkim obukama.

⁹ *Troškovi za članarine med.org*, obuhvataju troškove članstva Agencije u međunarodnim institucijama, trošak za 2024. godinu se odnosi na trošak-kontribucije Eurocontrol-u, Brisel, ostvaren u iznosu od 437.375 eura ili 9,42% rashoda, što je za 10% manje nego što je planirano za 2024. godinu.

¹⁰ *Troškovi za materijal i usluge i ostali poslovni rashodi* obuhvataju troškove kancelarijskog materijala, reklamnog materijala, sitnog inventara, troškove goriva, električne energije i vode, troškove održavanja osnovnih sredstava, troškove reprezentacije, premije osiguranja zaposlenih, proviziju platnog prometa, troškove telefonskih i poštanskih i drugih transportnih usluga, neproizvodne usluge i ostale troškove, odnosno ostala poslovna terećenja. Za navedene potrebe ostvaren je trošak u iznosu od 515.828 eura ili 11,12% troškova, što je za 5% manje u odnosu na planirane za 2024. godinu.

troškovi traganja i spašavanja (SAR) ¹¹	824.000	17,76
troškovi jednokratnih pomoći i donacija ¹²	39.850	0,86
Amortizacija	157.946	3,40
Ukupno	4.640.678	100

Grafika 3: Prikaz strukture rashoda ostvarenih u 2024. godini

U tabelarnom prikazu dati su ključni pokazatelji poslovanja (rashodi) i njihovo poređenje sa planom:

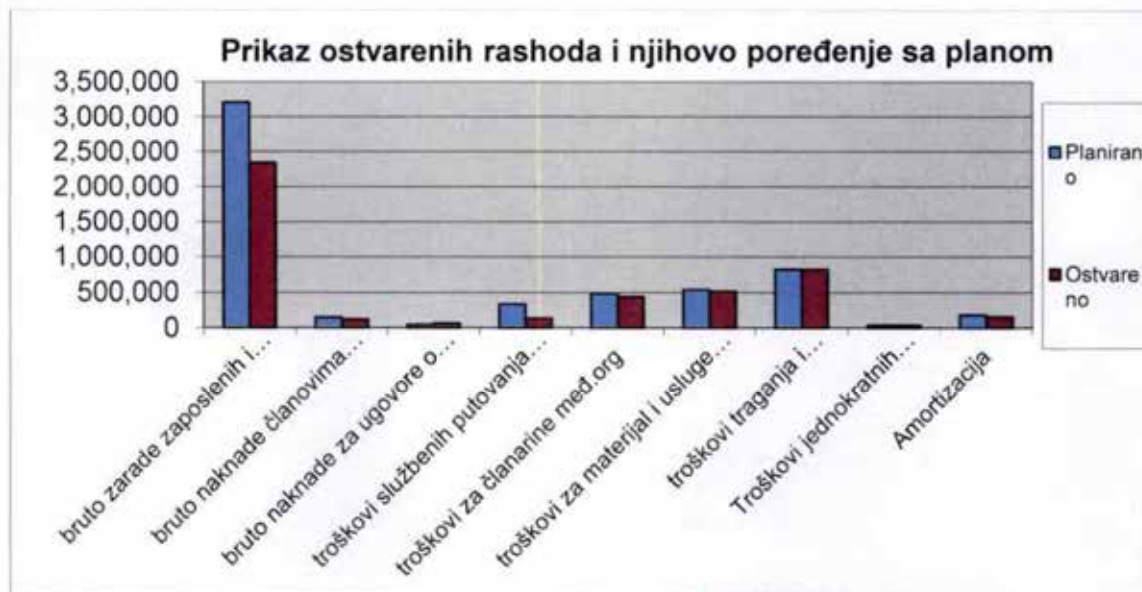
Tabela 4: Odnos ostvarenih i planiranih rashoda u toku 2024. godine

Vrste rashoda	Plan	Ostvareno	Index
bruto zarade zaposlenih i ostala lična primanja	3.208.103	2.343.316	73
bruto naknade članovima Savjeta	147.702	120.290	81
bruto naknade za ugovore o pružanju usluga	45.000	65.225	145
troškovi služ. putovanja (dnevnice, prevoz, smještaj, obuke)	337.000	136.847	41
troškovi za članarine međ.org	486.605	437.375	90
troškovi za materijal i usluge i ostali poslovni rashodi	541.479	515.828	95
troškovi traganja i spašavanja (SAR)	824.000	824.000	100
Troškovi jednokratnih pomoći i donacija	40.000	39.850	100
Amortizacija	180.000	157.946	88

¹¹ Troškovi za traganje i spašavanje (SAR) ostvareni su u iznosu od 824.000 eura ili 17,78% ukupnih rashoda, na nivou su planiranih troškove SAR-a za 2024. godinu.

¹² Troškovi jednokratnih pomoći i donacija ostvareni su u iznosu od 39.850 eura ili 0,86% troškova, na nivou su planiranih za 2024. godinu.

Grafika 4: Prikaz ostvarenih i planiranih rashoda u toku 2024. godine

Analizom ostvarenih rashoda u odnosu na planirane, evidentno je da je gotovo u svim najvažnijim stavkama, došlo do manjeg ostvarenja rashoda, nego što je to planirano.

Realizacija Plana investicija za 2024. godinu

Na osnovu Odluke Savjeta Agencije za civilno vazduhoplovstvo broj: 01/1-014/24-610/1 od 22.03.2024. godine, utvrđen je Finansijski plan za 2024. godinu, a njegov sastavni dio čini i Plan investicija za 2024. godinu.

Iz Plana investicija za 2024. godinu realizovane su sledeće investicije:

1. Izdaci za nabavku četiri motorna vozila 149.920,02 eura od OSMANAGIĆ d.o.o, Nikšić, po ugovoru broj: 08/1-426/24-2958/13 od 21.02.2025.godine;
2. Izdaci za personalnu računarsku opremu i perifernu računarsku opremu 39.905,80 eura od INTERACTIVE d.o.o., Podgorica, po ugovoru broj: 08/1-426/24-1612/11 od 30.08.2024. godine;
3. Izdaci za nabavku kancelarijskog namještaja 9.677,97 eura od Energomont d.o.o., Podgorica, po ugovoru broj: 08/1-402/24-2869/3 od 05.12.2024. godine;
4. Izdaci za nabavku izrade programskog paketa za registraciju operatora bespilotnih vazduhoplova, realizaciju obuke i testiranje pilota bespilotnih vazduhoplova 13.050,00 eura od M - CODE, Danilovgrad, po ugovoru broj: 08/1-426/24-871/8 od 07.06.2024. godine;
5. Izdaci za nabavku softverskog rješenja za Data loss prevention 18.700,00 od ČIKOM d.o.o., Podgorica, po ugovoru broj 08/1-426/24-2490/4 od 15.11.2024. godine;
6. Izdaci za nabavku trakastih zavjesa za prozore 8.833,00 od TERMOGRADNJA d.o.o., Podgorica, po ugovoru broj 08/1-402/24-2680/2 od 22.11.2024.godine;

Ostale planirane investicije za 2024. godinu nijesu realizovane i dijelom predstavljaju plan investicija za 2025. godinu. Kao što je već navedeno, jedan od razloga nepotpune realizacije plana investicija je i taj što je Agencija otpočela sa njegovom realizacijom tek od drugog kvartala 2024. godine.

Bilans stanja na dan 31.12.2024. godine

U **tabeli 5** (bilansa stanja) prikazana su sredstva i izvori sredstava Agencije u 2024. godini i njihovo poređenje sa ostvarenim sredstvima i izvorima sredstava za 2023. godine, može se zaključiti da je u toku 2024. godine ukupna imovina Agencije uvećana za 2.228.561 eura ili 19% u odnosu na 2023. godinu.

Tabela 5: Bilans stanja – BS 2024

red. Br.	Pozicija	Tekuća godina	Prethodna godina
AKTIVA			
	Stalna imovina	1.181.856	1.173.288
1	Neuplaćeni upisani kapital		
2	Nematerijalna imovina	58.410	33.659
3	Nekretnine, postrojenja i oprema	1.123.446	1.139.629
4	Stalna imovina namijenjena prodaji		
5	Dugoročna potraživanja		
6	Dugoročni finansijski plasmani		
7	Odloženi porezi		
	Obrtna imovina	12.706.204	10.486.211
8	Zalihe		
9	Potraživanja od kupaca	1.132.213	1.231.988
10	Kratkoročni finansijski plasmani	905.245	900.336
11	Gotovina i gotovinski ekvivalenti	10.471.948	8.192.362
12	Unaprijed plaćeni troškovi	196.798	161.525
13	Obračunati nenaplaćeni prihodi		
14	Ostala obrtna imovina		
	Ukupna aktiva	13.888.060	11.659.499
PASIVA			
	Kapital i reserve	12.583.136	10.441.380
15	Državni kapital	3.349.692	3.349.692
16	Emisiona premija		
17	Revalorizaciona rezerva	214.256	221.400
18	Ostale reserve		
19	Neraspoređeni dobitak	9.019.188	6.870.288
20	Manjinski interes		
	Dugoročne obaveze	303.113	314.482
21	Dugoročne obaveze		
22	Odloženi porezi		
23	Dugoročna rezervisanja	303.113	314.482
24	Ostale dugoročne obaveze		
25	Odloženi prihodi		
	Kratkoročne obaveze	1.001.811	903.637
26	Kratkoročne obaveze iz poslovanja	1.001.811	903.077
27	Kratkočne finansijske obaveze		
28	Tekući dio dugoročnih kredita		
29	Obaveze za poreze		
30	Obaveze za dividend		
31	Kratkoročna rezervisanja		
32	Obračunate obaveze		560
	Ukupna pasiva	13.888.060	11.659.499

Vrijednost **ukupne aktive**, na bazi bilansa stanja na dan 31.12.2024. godine iznosila je 13.888.060 eura, a sastoji se od:

- materijalne i nematerijalne imovine u iznosu od 1.181.856 eura ili 8.51 % ukupne aktive;
- obrtna imovina u vrijednosti od 12.718.829 eura ili 91,49 % ukupne aktive i dominantno se odnose na novčana sredstva u iznosu od 10.471.948 eura ili 82,41 % obrtne imovine Agencije i kratkoročne finansijske plasmane u iznosu od 905.245 eura ili 7,12% obrtne imovine čine ih novčana sredstva oročena kod poslovne banke.

Takođe, iskazana su potraživanja u iznosu od 1.132.213 eura ili 8.91% obrtne imovine, odnose se na potraživanja od terminalnih naknada u iznosu od 858.547 eura, rutne naknade u iznosu 762.386 eura, putničke i robnih naknada u iznosu od 556.729 eura, ostala potraživanja u iznosu od 16.468 eura odnosno ispravki potraživanja u iznosu od 1.061.917 eura.

Vrijednost **ukupne pasive na dan 31.12.2024. godine** iznosila je 13.888.060 eura. Kapital Agencije je 12.583.136 eura ili 91% ukupne pasive i obuhvata:

- državni kapital u iznosu od 3.349.692 eura;
- revalorizacione rezerve u iznosu od 214.256 eura;
- neraspoređeni dobitak u iznosu od 9.019.188 eura.

Ukupne obaveze Agencije za 2024. godinu iznose 1.304.924 eura to su prevashodno obaveze iz poslovanja u iznosu od 177.811 eura, obaveze po osnovu specifičnih poslova u iznosu od 824.000 eura i dugoročna rezervisanja u iznosu od 303.113 eura.¹³

Ukupno posmatrano Agencija za civilno vazduhoplovstvo u poslovnoj 2024. godini ostvarila je ukupan prihod u iznosu od 6.788.222 eura, dok su ukupni rashodi iznosili 4.640.678 eura, što znači da je **ostvarena pozitivna razlika u iznosu od 2.147.544 eura.**

Ostvareni višak prihoda nad rashodima u iznosu od 2.147.544 eura, predstavlja značajni iznos sredstava koji ukazuje s jedne strane da je protekla godina u finansijskom smislu uspješno završena, a s druge strane da je neophodno formiranje sredstava rezervi, koje se mogu koristiti za osiguranje prije svega normalnog i nesmetanog rada Agencije, a zatim i za održavanje kontinuiranog nivoa sigurnosti i bezbjednosti vazdušnog saobraćaja.

¹³Dugoročna rezervisanja u iznosu od 303.113 eura odnose se na rezervisanja za otpremnine prilikom odlaska u penziju i jubilarne nagrade za zaposlene u Agenciji za civilno vazduhoplovstvo, utvrđene su a osnovu Izvještaja aktuarsa na 31.12.2024. godine i rezervisanja za ostale vjerovatne troškove – sudske sporove.

Revizija finansijskih izvještaja za 2024. godinu

Na osnovu članom 13 stav 7 Zakona o vazdušnom saobraćaju („Službeni list CG” broj 30/12, 30/17 i 82/20) propisano je da svi obračuni prihoda i rashoda Agencije podliježu godišnjoj reviziji od strane nezavisnog ovlašćenog revizora, kojeg imenuje Vlada, u skladu sa zakonom kojim su uređene javne nabavke. Reviziju finansijskih iskaza Agencije za 2024. godinu je izvršila revizorska kuća "EUROREV" DOO Podgorica, izabrana po postupku propisanom Zakonom o javnim nabavkama. Izbor nezavisnog revizora potvrdila je Vlada odlukom broj 11-348/25-791/2 od 6. marta 2025. godine odnosno 01/2-041/25-625/3 od 3. aprila 2025. godine.

Revizor je podnio *Izveštaj o izvršenoj reviziji finansijskih izvještaja za 2024. godinu*¹⁴ i dao mišljenje u kojem je navedeno da „priloženi finansijski izvještaji Agencije u svim značajnim aspektima prikazuju fer i istinito finansijski polazaj Agencije na dan 31.12.2024. godine, njenu finansijsku uspješnost te novčane tokove za godinu koja se završava na ovaj datum u skladu sa računovodstvenim propisima važećim u Crnoj Gori i računovodstvenim politikama objavljenim u napomeni 3 uz finansijske izvještaje“.

¹⁴ Izveštaj revizora je sastavni dio ovog izvještaja

Zaključci:

1. Agencija za civilno vazduhoplovstvo je u 2024. godini ostvarila višak prihoda nad rashodima u iznosu od 2.147.544 eura. U poslovnoj 2024. godini ostvareni su prihodi u iznosu od 6.788.222 eura, dok su ukupni rashod ostvaren u iznosu od 4.640.678 eura;
2. U cilju jačanja finansijske stabilnosti i finansijske nezavisnosti Agencije neophodno je imajući u vidu prije svega strukturu prihoda ostvarenih u 2024. godini što veće učešće ostalih zakonom predviđenih prihoda u odnosu na do sada dominantne prihode od rutnih naknada. cjelokupno poslovanje Agencije vrši se u skladu sa zakonom.
3. Imajući u vidu specifičnost i jedinstvenost u finansiranju Agencije, nužno je da svi nadležni organi vode računa o održavanju finansijske stabilnosti Agencije, čime će se omogućiti zadržavanje postojećeg i zapošljavanje novog stručnog kadra iz oblasti vazduhoplovstva, što je od bitnog uticaja na sigurnost i bezbjednost vazdušnog saobraćaja u Crnoj Gori. U tom smislu potpuno su adekvatna, afirmativna i veoma važna postojeća zakonska rješenja o pravnom statusu i finansiranju Agencije, kao i zakonska rješenja kojima se Agencija izuzima iz mjere ograničenja zarada u javnom sektoru, a što predstavlja implementaciju ICAO preporuke koja je sadržana i u Aneksu 19 ICAO Konvencije (Upravljanje sigurnošću, Dodatak 1, tačka 3, Funkcionisanje državnog sistema (kritični elemenat 3), podtačka 3.3. „Preporuke-Država treba da preduzme neophodne mere, kao što su nadoknada i uslovi službe, kako bi obezbjedila da se regrutuje i zadrži kvalifikovano osoblje koje obavlja funkcije nadzora bezbednosti.“) (*Annex 19-Safety Management, Appendix 1, 3. State system and functions (CE-3), 3.3 Recommendation-State should take necessary measures, such as remuneration and conditions of service, to ensure that qualified personnel performing safety oversight functions are recruited and retained;*
4. Zaustavljanje komercijalnog vazdušnog saobraćaja, ekonomske i finansijske krize avio industrije, nedostatak poslovnih prihoda i ogromni negativni finansijski efekti koji su izazvani prije svega pandemijom virusa COVID-19, uticale su i na Agenciju za civilno vazduhoplovstvo. U tom smislu pokazuje se opravdanost stvaranja finansijskih rezervi u Agenciji, koje bi dovele do situacije da Agencija može normalno poslovati i izvršavati svoje zakonske nadležnosti.
5. Revizor je podnio Izvještaj o izvršenoj reviziji finansijskih izvještaja za 2024. godinu i dao mišljenje u kojem je navedeno da „**priloženi finansijski izvještaji Agencije u svim značajnim aspektima prikazuju fer i istinito finansijski polazaj Agencije na dan 31.12.2024. godine, njenu finansijsku uspješnost te novčane tokove za godinu koja se završava na ovaj datum u skladu sa računovodstvenim propisima važećim u Crnoj Gori i računovodstvenim politikama objavljenim u napomeni 3 uz finansijske izvještaje**“.
6. Značajno je napomenuti da je Agencija za civilno vazduhoplovstvo određeni vremenski period na početku 2024. godine bila bez Savjeta, što je otežalo rad i funkcionisanje Agencije, a pogotovo rad zaposlenih u Odsjeku za finansije, računovodstvo i javne nabavke, te uticalo i na realizaciju Finansijskog plana za 2024. godinu. Uprkos tome, u periodu od aprila do kraja 2024. godine realizovan je značajan dio Plana javnih nabavki, iako Agencija od kraja jula do novembra nije imala zaposlenog službenika za javne nabavke.

U nastavku dostavljamo potpisane finansijske iskaze Agencije za civilno vazduhoplovstvo za 2024. godinu:

- Iskaz o finansijskoj poziciji (Bilans stanja) na dan 31.12.2024. godine;
- Iskaz o ukupnom rezultatu (Bilans uspjeha) za period od 01.01. - 31.12.2024. godine;
- Iskaz o tokovima gotovine za period od 01.01. - 31.12.2024. godine;
- Iskaz o promjenama na kapitalu za period od 01.01. - 31.12.2024. godine.

Prilog:

Izveštaj o izvršenoj reviziji finansijskih izvještaja za 2024. godinu, "EUROREV" DOO Podgorica.

Matični broj
NAZIV PRAVNOG LICA
SJEDIŠTE PRAVNOG LICA

02638649 šifra djelatnosti 8411
Agencija za civilno vazduhoplovstvo
Podgorica,

Iskaz o finansijskoj poziciji / Bilans stanja

na dan 31122024

red. Br.	Pozicija	Tekuća godina	Prethodna godina
AKTIVA			
	Stalna imovina	1.181.856	1.173.288
1	Neuplaćeni upisani kapital		
2	Nematerijalna imovina	58.410	33.659
3	Nekretnine, postrojenja i oprema	1.123.446	1.139.629
4	Stalna imovina namijenjena prodaji		
5	Dugoročna potraživanja		
6	Dugoročni finansijski plasmani		
7	Odloženi porezi		
	Obrtna imovina	12.706.204	10.486.211
8	Zalihe		
9	Potraživanja od kupaca	1.132.213	1.231.988
10	Kratkoročni finansijski plasmani	905.245	900.336
11	Gotovina i gotovinski ekvivalenti	10.471.948	8.192.362
12	Unaprijed plaćeni troškovi	196.798	161.525
13	Obračunati nenaplaćeni prihodi		
14	Ostala obrtna imovina		
	Ukupna aktiva	13.888.060	11.659.499
PASIVA			
	Kapital i rezerve	12.583.136	10.441.380
15	Državni kapital	3.349.692	3.349.692
16	Emisiona premija		
17	Revalorizaciona rezerva	214.256	221.400
18	Ostale rezerve		
19	Neraspoređeni dobitak/gubitak	9.019.188	6.870.288
20	Manjinski interes		
	Dugoročne obaveze	303.113	314.482
21	Dugoročne obaveze		
22	Odloženi porezi		
23	Dugoročna rezervisanja	303.113	314.482
24	Ostale dugoročne obaveze		
25	Odloženi porezi		
	Kratkoročne obaveze	1.001.811	903.637
26	Kratkoročne obaveze iz poslovanja	1.001.811	903.077
27	Kratkočne finansijske obaveze		
28	Tekuci dio dugoročnih kredita		
29	Obaveze za poreze		
30	Obaveze za dividende		
31	Kratkoročna rezervisanja		
32	Obračunate obaveze		560
	Ukupna pasiva	13.888.060	11.659.499

Lice odgovorno za sastavljanje bilansa
Radulović Lidiya

Rukovodilac pravnog lica
Seekic Ivan

U Podgorica dana 19.05.2025.

Radulović Lidiya

Seekic Ivan

Matični broj

NAZIV PRAVNOG LICA

SJEDIŠTE PRAVNOG LICA

0238649

šifra djelatnosti

8411

Agencija za civilno vazduhoplovstvo

Podgorica,

Iskaz o ukupnom rezultatu / Bilans uspjeha

(Metoda po prirodi troška)

u periodu od

010124

do 311224

red. Br.	pozicija	tekuća godina	prethodna godina
1	Prihod	6.783.309	7.189.374
2	Poslovni prihodi	6.691.283	6.864.093
3	Ostali poslovni dobiti	92.026	325.281
4	Rashodi	-4.487.968	-4.465.372
5	Troškovi materijala	-58.937	-35.397
6	Troškovi zaposlenih	-2.665.677	-2.699.293
7	Amortizacija	-157.946	-140.757
8	Umanjenje vrijednosti nekretnina, postrojenja i opreme		
9	Ostali poslovni rashodi	-1.605.408	-1.589.925
	Profit od poslovnih aktivnosti	2.295.341	2.724.002
10	Neto finansijski prihod -6,92+4.912,86)	4.906	2.571
11	Ostali rashodi	-152.703	-360.112
13	Neto dobitak/gubitak od diskontinuiranog		
	Neto profit za obračunski period	2.147.544	2.366.461
	Pripada:		
	Vlasnicima kapitala pravnog lica		
	Manjinski interes		

Lice odgovorno za sastavljanje bilansa

Radulović Lidija

U

Podgorica 19.05.2025

Rukovodilac pravnog lica

Scekic Ivan

Matični broj

NAZIV PRIVREDNOG DRUŠTVA

SJEDIŠTE PRIVREDNOG DRUŠTVA

0 2 6 3 8 6 4 9

šifra djelatnosti

8 4 1 1

Agencija za civilno vazduhoplovstvo

Podgorica

Iskaz o tokovima gotovine (direktna metoda)

u periodu od

0 1 0 1 2 4

do

3 1 1 2 2 4

red. Br	Gotovinski tokovi iz operativnih aktivnosti	tekuća godina	prethodna godina
1	Gotovinska primanja od poslovne aktivnosti	6.713.234	6.744.507
2	Gotovinske isplate dobavljačima i zaposlenima	-4.267.866	-4.170.263
3	Gotovina generisana iz poslovnih aktivnosti		
4	Odlivi gotovine na ime plaćene kamate		-82
5	Odlivi gotovine na ime plaćenog poreza na dobit		
6	Odlivi gotovine na ime isplaćenih dividendi		
	Neto gotovina iz operativnih aktivnosti	2.445.368	2.574.162
	Gotovinski tokovi iz aktivnosti investiranja		
7	Prilivi od prodaje postrojenja i opreme		3.737
8	Prilivi od prodaje dugoročnih ulaganja		
9	Prilivi od primljene kamate	4.908	2.653
	Povraćaj kratk. Plasmama		2.980
11	Odliv po osnovu kupovine imovine, postrojenja i opreme	-170.690	-78.758
12	Odliv po osnovu kupovine imovine u svrhu investiranja		
13	Odlivi po osnovu ostalih investiranja(dugoročni plasman)		
14	Troškovi razvoja za kratkoročne plasmane		
	Neto gotovina iz aktivnosti investiranja	-165.782	-69.388
	Gotovinski tokovi iz aktivnosti finansiranja		
15	Priliv od emitovanja akcijskog kapitala		
16	Prilivi od dugoročnog uzajmljivanja		
17	Odlivi na ime ponovne kupovine sopstvenih akcija		
18	Odliv po osnovu povraćaja pozajmljenih sredstava		-900.336
19	Odliv po osnovu obaveza za finansijski lizing		
20	Odlivi po osnovu troškova transakcija		
	Neto gotovina od aktivnosti finansiranja		-900.336
21	Neto povećanje/smanjenje gotovine i gotovinskih ekvivalenata	2.279.586	1.604.438
22	Gotovina i gotovinski ekvivalenti na početku perioda	8.192.362	6.587.924
23	Efekt kursnih razlika na kraju perioda		
	Gotovina i gotovinski ekvivalenti na kraju perioda	10.471.948	8.192.362

Lice odgovorno za sastavljanje bilansa

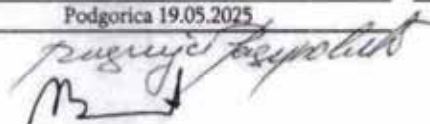
Radulović Lidija

Podgorica 19.05.2025

U
dana

Rukovodilac pravnog lica

Ivan Scekić

Matični broj

02 6 3 8 6 4 9

šifra djelatnosti

8411

NAZIV PRIVREDNOG DRUŠTVA Agencija za civilno vazduhoplovstvo

SJEDIŠTE PRIVREDNOG DRUŠTVA Podgorica,

Iskaz o promjenama neto imovine (kapitala) -
za godinu koja završava 31. decembra 2024

Naziv pozicije	Pripada vlasnicima kapitala pravnog lica					Manji nski	Ukupno kapital
	Državni kapital	Ostale rezerve	Rezerve prevoda	Neraspore d. dobit	Gubitak		
Saldo na 01.01.2023.g.	3.349.692		247.892	5.298.367	-816.784		8.079.167
Procjena vrijednosti							
Ulaganja raspoloživa za prodaju:							
- dobici/gubici po osnovu vrednovanja				-3.007			-3.007
uključeni direktno u kapital							
- prenešeno na bilans uspjeha po							
osnovu prodaje							
Korekcija početnog stanja							
- dobici/gubici prenijeti na kapital							
- prenos na dobitak/gubitak perioda							
Prenos na kapital							
Porez na stavke direktno preuzete iz							
kapitala ili direktno prenijete na							
Neto prihod priznat direktno u kapital							
Profit /gubitak za period			-26.492	2.391.712			2.365.220
Ukupno priznati prihodi i rashodi za							
period							
Dividende							
Rezerve							
Emisija akcijskog kapitala							
Izdane opcije na akcijski kapital							
Saldo na 31. decembar 2023.g.	3.349.692		221.400	7.687.072	-816.784		10.441.380
Promjena u računovodstvenoj politici							
Ulaganja raspoloživa za prodaju:							
- dobici/gubici po osnovu vrednovanja							
uključeni direktno u kapital							
- prenešeno na bilans uspjeha po							
osnovu prodaje							
Korekcija početnog stanja							
- dobici/gubici prenijeti na kapital							
Korigovano stanje			9.051	-14.839			-5.788
Prenos na kapital							
Kursne razlike							
Porez na stavke direktno preuzete iz							
kapitala ili direktno prenijete na							
Neto prihod priznat direktno u kapital							
Profit/gubitak za period			-16.195	2.163.739			2.147.544
Ukupno priznati prihodi i rashodi za							
period							
Dividende							
Obavezne rezerve							
Izdane opcije na akcijski kapital							
Saldo na 31. decembar 2024.g.	3.349.692		214.256	9.835.972	-816.784		12.583.136

Lice odgovorno za sastavljanje bilansa

Radulović Lidija

Lidija Radulović
 dana 19.05.2025

Podgorica
19052025

Rukovodilac pravnog lica

Scekic Ivan

Ivan Scekic
 AGENCIJA ZA CIVILNO VAZDUHOPLOVSTVO
 PODGORICA

DRUŠTVO ZA REVIZIJU FINANSIJSKIH ISKAZA D.O.O.
PODGORICA

CRNA GORA
AGENCIJA ZA CIVILNO VAZDUHOPLOVSTVO
PODGORICA

Primljeno: 12-06-2025				
Org. jed.	Identifikacioni broj	Redni broj	Prilog	Vrijednost
CG/1	426/25	143/7		

AGENCIJA ZA CIVILNO VAZDUHOPLOVSTVO
PODGORICA

IZVJEŠTAJ O IZVRŠENOJ REVIZIJI
FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA ZA 2024. GODINU

AGENCIJA ZA CIVILNO VAZDUHOPLOVSTVO, PODGORICA

**IZVJEŠTAJ O IZVRŠENOJ REVIZIJI
FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA ZA 2024. GODINU**

SADRŽAJ

	Strana
I IZVJEŠTAJ REVIZORA	1 - 4
II FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI:	
BILANS USPJEHA ZA 2024. GODINU	5
BILANS STANJA NA DAN 31. DECEMBRA 2024. GODINE	6
ISKAZ O PROMJENAMA NETO IMOVINE (KAPITALA)	7
BILANS NOVČANIH TOKOVA	8
III NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE	9 - 26

Agencija za reviziju finansijskih iskaza d.o.o.
Ul. Vasa Raičkovića br. 5, Podgorica
Mob. tel. +382 67 802 881
e-mail: eurorev@t-com.me

IZVJEŠTAJ REVIZORA

Savjetu Agencije za civilno vazduhoplovstvo, Podgorica

Mišljenje

Obavili smo reviziju finansijskih izvještaja Agencije za civilno vazduhoplovstvo, Podgorica (u daljem tekstu: Agencija) koji obuhvataju bilans stanja na dan 31.12.2024. godine, bilans uspjeha, iskaz o promjenama neto imovine (kapitala) i bilansa novčanih tokova za 2024. godinu, te napomene uz finansijske izvještaje.

Prema našem mišljenju, osim za efekat pitanja opisan u odjeljku *Osnova za kvalifikovano mišljenje*, priloženi finansijski izvještaji Agencije u svim značajnim aspektima prikazuju fer i istinito finansijski položaj Agencije na dan 31.12.2024. godine, njenu finansijsku uspješnost te novčane tokove za godinu koja se završava na ovaj datum u skladu sa računovodstvenim propisima važećim u Crnoj Gori i računovodstvenim politikama objavljenim u Napomeni 3 u Napomenama uz finansijske izvještaje.

Osnova za kvalifikovano mišljenje

Nije usaglašeno stanje poreza i doprinosa u poslovnim knjigama Agencije sa stanjem u evidenciji Poreske uprave Crne Gore. Agencija nije u poslovnim knjigama evidentirala potraživanje u iznosu od 64 hiljade EUR-a na osnovu pretplate koja je iskazana po evidenciji Poreske uprave Crne Gore. Za navedeni iznos su podcijenjena potraživanja, prihodi i dobit (Napomena 13).

Obavili smo našu reviziju u skladu s Međunarodnim revizijskim standardima. Naše odgovornosti prema tim standardima su detaljnije opisane u odjeljku o revizorovim odgovornostima za reviziju finansijskih izvještaja. Nezavisni smo od Agencije u skladu sa etičkim zahtjevima koji su relevantni za našu reviziju finansijskih izvještaja i ispunili smo naše ostale etičke odgovornosti u skladu sa tim zahtjevima. Vjerujemo da su revizijski dokazi koje smo dobili dovoljni i adekvatni da osiguraju osnovu za naše mišljenje.

Ključna revizijska pitanja

Ključna revizijska pitanja su ona pitanja koja su bila, po našem profesionalnom rasuđivanju, od najveće važnosti za reviziju finansijskih izvještaja tekućeg perioda. Tim pitanjima smo se bavili u kontekstu revizije finansijskih izvještaja kao cjeline i pri formiranju mišljenja o njima, i ne dajemo zasebno mišljenje o tim pitanjima.

Ključna revizijska pitanja	Odgovarajuća revizijska procedura
<i>Adekvatno priznavanje, vrednovanje i objelodanjivanje prihoda i potraživanja</i>	
Agencija ostvaruje prihode po osnovu terminalnih naknada i prihoda od EUROCONTROL-a, Brisel za rutne naknade, kao i za putničke i robne naknade. Veći broj ino-kupaca ukazuje na mogući rizik neadekvatnog priznavanja prihoda i njihovog procenjivanja. Imajući u vidu karakter ovih prihoda, postoji rizik neadekvatnog priznavanja prihoda i njihovog procenjivanja. Postoji i rizik nepravilnog razgraničenja prihoda u odgovarajućem periodu. Utvdili smo da su prihodi po osnovu terminalnih i rutnih naknada ključno pitanje revizije zbog njihovog značajnog iznosa, te rizika priznavanja i vrednovanja prihoda i potraživanja. Objelodanjene informacije koje se odnose na priznavanje prihoda i potraživanja izvršeno je u napomenama 5.1., 5.2. i 4.3. u Napomenama uz finansijske izveštaje.	Naše revizijske procedure su uključivale: - Razumijevanje politika i procedura koje se primjenjuju na priznavanje prihoda kao i analizu i testiranje efikasnosti funkcionisa-nja internih kontrola koje se odnose na proces priznavanja prihoda i povezanih bilansnih pozicija; - Obavljanje analitičkih postupaka ključnih komponenti Agencije, analizirajući aktuelne performanse sa istim performansama prethodne godine i - Obavljanje cut-off procedura na uzorku transakcija prihoda na kraju godine kako bi se zaključilo da li je priznavanje obavljeno za odgovarajući vremenski period. - Testiranje na bazi uzorka ispostavljenih faktura i praćenje do njihove naplate, te adekvatnost obuhvatanja plaćanja; - Provjera na bazi uzorka uslova navedenih u fakturi; - Testiranje starosne strukture potraživanja i adekvatnost izvršenog otpisa i - Pregled objelodanjivanja u napomenama. Zaključak: <i>Na osnovu izvršenih aktivnosti, nismo utvrdili materijalne greške za priznavanje i vrednovanje prihoda i potraživanja.</i>

Skretanje pažnje

Protiv Agencije se vodi više sudskih sporova do čijeg okončanja nijesmo u mogućnosti da utvrdimo efekte na finansijske izveštaje Agencije (Napomena 22).

Odgovornosti menadžmenta za finansijske izveštaje

Menadžment je odgovoran za sastavljanje i fer prezentaciju finansijskih izveštaja u skladu s punim MSFI i za one interne kontrole za koje menadžment odredi da su potrebne za omogućavanje sastavljanja finansijskih izveštaja koji su bez značajnog pogrešnog prikaza usled prevare ili grešaka. U sastavljanju finansijskih izveštaja, menadžment je odgovoran za procenjivanje sposobnosti Agencije da nastavi s poslovanjem, objavljivanje, ako je primjenjivo, pitanja povezanih s nastavkom poslovanja i korištenjem računovodstvene osnove zasnovane na stalnosti poslovanja, osim ako Država ili namjerava likvidirati Agenciju ili prekinuti poslovanje ili nema realne alternative nego da to učini. Vlasnik je odgovoran za nadziranje procesa finansijskog izveštavanja kojeg je ustanovila Agencija.

Odgovornost revizora za reviziju finansijskih izvještaja

Naši ciljevi su steći razumno uvjerenje o tome jesu li finansijski izvještaji kao cjelina bez značajnog pogrešnog prikaza usled prevare ili greške i izdati izvještaj revizora koji uključuje naše mišljenje. Razumno uvjerenje je visok nivo uvjerenja, ali nije garancija da će revizija obavljena u skladu s MRS uvijek otkriti značajno pogrešno prikazivanje kada ono postoji. Pogrešni iskazi mogu nastati usled prevare ili greške i smatraju se značajni ako se razumno može očekivati da, pojedinačno ili zborno, utiču na ekonomske odluke korisnika donijete na osnovi tih finansijskih izvještaja. Kao sastavni dio revizije u skladu s MRS, koristimo profesionalno prosuđivanje i zadržavamo profesionalni skepticizam tokom revizije. Mi takođe:

- identifikujemo i procjenjujemo rizike značajnog pogrešnog prikazivanja u finansijskim izvještajima, zbog prevare ili greške, oblikujemo i obavljamo revizijske postupke kao reakciju na te rizike i pribavljamo revizijske dokaze koji su dovoljni i odgovarajući da osiguraju osnovu za naše mišljenje. Rizik neotkrivanja značajnog pogrešnog iskaza nastalog usled prevare je veći od rizika nastalog usled greške, jer prevara može uključiti tajne sporazume, falsifikovanje, namjerno ispuštanje, pogrešno prikazivanje ili zaoblazjenje internih kontrola.
- sagledavamo razumijevanje internih kontrola relevantnih za reviziju kako bismo oblikovali revizijske postupke koji su primjereni u datim okolnostima, ali ne i za svrhu izražavanja mišljenja o efikasnosti internih kontrola Agencije.
- ocjenjujemo adekvatnost korištenih računovodstvenih politika i razumnost računovodstvenih procjena i povezanih objava koje je izvršio menadžment.
- donosimo zaključak o adekvatnosti primjene načela stalnosti poslovanja od strane menadžmenta i, na osnovu pribavljenih revizijskih dokaza, zaključujemo o tome postoji li značajna neizvjesnost u vezi s događajima ili okolnostima koji mogu stvarati značajnu sumnju u sposobnost Agencije da nastavi s poslovanjem po vremenski neograničenom poslovanju. Ako zaključimo da postoji značajna neizvjesnost, od nas se zahtijeva da skrenemo pažnju u našem revizorskom mišljenju na objelodanjivanje u finansijskim izvještajima ili, ako takve objave nisu odgovarajuće, da modifikujemo naše mišljenje. Naši zaključci se zasnivaju na revizijskim dokazima pribavljenim sve do datuma našeg revizorskog izvještaja. Međutim, budući događaji ili uslovi mogu uzrokovati da Agencija prestane da posluje u skladu sa načelom stalnosti.
- ocjenjujemo cjelokupnu prezentaciju, strukturu i sadržaj finansijskih izvještaja, uključujući i objelodanjivanja, kao i odražavaju li finansijski izvještaji transakcije i događaje na kojima su zasnovani na način kojim se postiže fer prezentacija.

Mi komuniciramo sa onima koji su zaduženi za upravljanje u vezi sa, između ostalih pitanja, planiranim djelokrugom i vremenskim rasporedom revizije i važnim revizijskim nalazima, uključujući i u vezi sa značajnim nedostacima u internim kontrolama koji su otkriveni tokom naše revizije.

Takođe, dajemo izjavu onima koji su zaduženi za upravljanje da smo postupili u skladu sa relevantnim etičkim zahtjevima u vezi s nezavisnošću i da ćemo komunicirati s njima o svim odnosima i drugim pitanjima za koja se može razumno smatrati da utiču na našu nezavisnost, kao i, gdje je primjenjivo, o povezanim mjerama zaštite. Između pitanja o kojima se komunicira s onima koji su zaduženi za upravljanje, mi određujemo ona pitanja koja su od najveće važnosti u reviziji finansijskih izvještaja tekućeg perioda i stoga su ključna revizijska pitanja. Mi opisujemo ta pitanja u našem revizorskom izvještaju, osim ako zakon ili regulativa sprječava javno objavljivanje pitanja ili kada odlučimo, u veoma rijetkim okolnostima, da pitanje ne treba saopštiti u našem izvještaju jer se razumno može očekivati da bi negativne posledice saopštavanja nadmašile dobrobiti javnog interesa od takvog saopštavanja.

Podgorica, 10. jun 2025. godine.

EUROREV DOO, Podgorica

Dejan Savić
Dejan Savić, Ovlašćeni revizor

AGENCIJA ZA CIVILNO VAZDUHOPLOVSTVO, PODGORICA

Bilans uspjeha za 2024. godinu

	Napomene	2024. EUR 000	2023. EUR 000
Poslovni prihodi	4	6.692	6.864
Ostali poslovni dobiti	5	92	325
		6.784	7.189
Troškovi materijala	6	(59)	(35)
Troškovi zaposlenih	7	(2.666)	(2.699)
Amortizacija	9	(158)	(141)
Ostali poslovni rashodi	8	(1.605)	(1.590)
		(4.488)	(4.465)
PROFIT OD POSLOVNIH AKTIVNOSTI		2.296	2.724
Neto finansijski prihod		5	2
Ostali rashodi	10	(153)	(360)
Porez na dobitak			
NETO PROFIT ZA OBRAČUN. PERIOD	19	2.148	2.366

Podgorica, 19.05.2025. godine

AGENCIJA ZA CIVILNO VAZDUHOPLOVSTVO
PODGORICADIREKTOR
Ivan ŠćekićNapomene na stranama 9 - 26 čine sastavni dio ovih finansijskih izvještaja
Izvještaj revizora - strane 1 - 4.

AGENCIJA ZA CIVILNO VAZDUHOPLOVSTVO, PODGORICA

Bilans stanja na dan 31. decembar 2024. godine

	Napomene	2024. EUR 000	2023. EUR 000
AKTIVA			
Stalna imovina			
Nematerijalna imovina	11	59	34
Nekretnine, postrojenja i oprema	12	1.123	1.139
		1.182	1.173
Obrtna imovina			
Potraživanja od kupaca	13	1.132	1.232
Kratkoročni finansijski plasmani	14	905	900
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	15	10.472	8.192
Unaprijed plaćeni troškovi	16	197	162
		12.706	10.486
UKUPNA AKTIVA		13.888	11.659
PASIVA			
Kapital i rezerve			
Državni kapital	17	3.350	3.350
Revalorizaciona rezerva	18	214	221
Neraspoređeni dobitak / gubitak	19	9.019	6.870
		12.583	10.441
Dugoročne obaveze			
Dugoročna rezervisanja	20	303	314
		303	314
Kratkoročne obaveze			
Kratkoročne obaveze iz poslovanja	21	1.002	903
Kratkoročne finansijske obaveze		-	-
Obaveze za poreze		-	-
Obračunate obaveze		-	1
		1.002	904
UKUPNA PASIVA		13.888	11.659

Podgorica, 19.05.2025. godine

AGENCIJA ZA CIVILNO VAZDUHOPLOVSTVO
PODGORICADIREKTOR
Ivan ŠečićNapomene na stranama 9 - 26 čine sastavni dio ovih finansijskih izvještaja
Izvještaj revizora - strane 1 - 4.

AGENCIJA ZA CIVILNO VAZDUHOPLOVSTVO, PODGORICA

Iskaz o promjenama neto imovine (kapitala)

	(EUR 000)				
	Državni kapital	Rezerve	Neraspoređeni dobitak	Gubitak	Ukupno
Stanje na dan 01. januar 2023. godine	3.350	248	5.298	(817)	8.079
Korekcija početnog stanja	-	-	(3)	-	(3)
Ukidanje rezervi za više obračunatu amortizaciju	-	(27)	26	-	(1)
Profit za 2023. godinu	-	-	2.366	-	2.366
Stanje na dan 31. decembar 2023. godine	3.350	221	7.687	(817)	10.441
Korekcija početnog stanja	-	9	(15)	-	(6)
Ukidanje rezervi za više obračunatu amortizaciju	-	(16)	16	-	-
Profit za 2024. godinu	-	-	2.148	-	2.148
Stanje na dan 31. decembar 2024. godine	3.350	214	9.836	(817)	12.583

Podgorica, 19.05.2025. godine

AGENCIJA ZA CIVILNO VAZDUHOPLOVSTVO
PODGORICADIREKTOR
Ivan ŠčekićNapomene na stranama 9 - 26 čine sastavni dio ovih finansijskih izvještaja
Izvještaj revizora - strane 1 - 4.

AGENCIJA ZA CIVILNO VAZDUHOPLOVSTVO, PODGORICA

BILANS NOVČANIH TOKOVA

	2024. EUR 000	2023. EUR 000
A GOTOVINSKI TOKOVI IZ OPERATIVNIH AKTIVNOSTI		
Gotovinska primanja od poslovne aktivnosti	6.714	6.744
Gotovinske isplate dobavljačima i zaposlenima	(4.268)	(4.170)
Gotovina generisana iz poslovnih aktivnosti	-	-
Odlivi gotovine na ime plaćene kamate	-	-
Odlivi gotovine na ime plaćenog poreza na dobit	-	-
Neto gotovina iz operativnih aktivnosti	2.446	2.574
B GOTOVINSKI TOKOVI IZ AKTIVNOSTI INVESTIRANJA		
Prilivi od prodaje postrojenja i opreme	-	4
Prilivi od primljene kamate	5	2
Povraćaj kratkoročnih plasmana	-	3
Odliv po osnovu kupovine imovine, postrojenja i opreme	(171)	(79)
Odliv po osnovu kupovine imovine u svrhu investiranja	-	-
Neto gotovina iz aktivnosti investiranja	(166)	(70)
C GOTOVINSKI TOKOVI IZ AKTIVNOSTI FINANSIRANJA		
Priliv od emitovanja akcijskog kapitala	-	-
Prilivi od dugoročnog uzajmljivanja	-	-
Odliv po osnovu povraćaja pozajmljenih sredstava	-	(900)
Neto gotovina od aktivnosti finansiranja	-	(900)
Neto povećanje/smanjenje gotovine i gotovinskih ekvivalenata	2.280	1.604
Gotovina i gotovinski ekvivalenti na početku perioda	8.192	6.588
Efekti kursnih razlika na kraju perioda	-	-
GOTOVINA NA KRAJU OBRAČUNSKOG PERIODA	10.472	8.192

Napomene na stranama 9 - 26 čine sastavni dio ovih finansijskih izvještaja
Izvještaj revizora - strane 1 - 4.

AGENCIJA ZA CIVILNO VAZDUHOPLOVSTVO, PODGORICA

Napomene uz finansijske izvještaje

Djelatnost i organizacija

1. Uprava za civilno vazduhoplovstvo osnovana je decembra 2006. godine kao posebno pravno lice u oblasti civilnog vazdušnog saobraćaja, a na osnovu propisa kojima je regulisan vazdušni saobraćaj, kao i naloga Ministarstva saobraćaja.

Crna Gora 13.03.2007. godine postaje punopravni član Međunarodne organizacije civilnog vazduhoplovstva (ICAO), specijalizovane organizacije Ujedinjenih Nacija zadužene za stalni nadzor sprovođenja ciljeva Čikaške konvencije. ICAO utvrđuje da svaka država članica ima potpuni suverenitet i nadležnost nad vazdušnim prostorom iznad svoje teritorije i obezbjeđuje međunarodni vazdušni saobraćaj iznad ili na svojoj teritoriji. Postavši član ICAO-a, Crna Gora 25.06.2008. godine postaje punopravni član Evropske konferencije civilnog vazduhoplovstva (ECAC). Država Crna Gora je 01.07.2007. godine primljena u članstvo EUROCONTROL-a, organizacije koja je zadužena za bezbjednost vazdušne plovidbe.

Zakonom o vazdušnom saobraćaju (Sl. list CG br. 30/2012) od 08.06.2012. godine uređuje se vazdušni saobraćaj u vazdušnom prostoru Crne Gore. Zakonom je predviđeno da Vlada Crne Gore osniva Agenciju za civilno vazduhoplovstvo koja za svoj rad odgovara Ministarstvu saobraćaja, pomorstva i telekomunikacija i Vladi, kojoj podnosi izvještaj o radu. Odlukom Vlade Crne Gore (Sl. list CG br. 45/2009) osniva se Agencija za civilno vazduhoplovstvo, transformisanjem Uprave za civilno vazduhoplovstvo.

Broj zaposlenih radnika na kraju 2024. godine je 56 (2023. godine 51).

Sjedište Agencije je u Podgorici, ul. Josipa Broza Tita bb.

Osnovna djelatnost Agencije je:

- Certifikovanje i stručni nadzor u smislu kontinuiranog ispunjavanja uslova za obavljanje vazdušnog saobraćaja i drugih djelatnosti u vazdušnom saobraćaju,
- Izdavanje operativnih licenci i uvjerenja o sposobnosti vazdušnog saobraćaja (ispunjenost propisanih uslova za sigurno korišćenje vazduhoplova) i odobravanja operativnih priručnika vazdušnom prevozniku,
- Određivanje organizacije za proizvodnju vazduhoplova, djelova i uređaja vazduhoplova u Crnoj Gori,
- Određivanje pravnih ili fizičkih lica koja obavljaju ljekarske preglede vazduhoplovnog osoblja,
- Određivanje školskih centara i programa za osposobljavanje vazduhoplovnog osoblja, vazduhoplova i aerodroma,
- Određivanje vazdušnih puteva i ruta na predlog provajdera vazduhoplovnih usluga,
- Vođenje propisanih registara i evidencija,

AGENCIJA ZA CIVILNO VAZDUHOPLOVSTVO, PODGORICA

Napomene uz finansijske izvještaje – nastavak

- Predstavljanje Crne Gore u organizaciji međunarodnog civilnog vazduhoplovstva (ICAO) i drugim međunarodnim organizacijama i institucijama iz oblasti vazdušnog saobraćaja,
- Učestvovanje u radu stručnih tijela i radnih grupa pri međunarodnim organizacijama iz oblasti vazdušnog saobraćaja,
- Saradnja sa inostranim tijelima nadležnim za civilni vazdušni saobraćaj,
- Kao i drugi poslovi u skladu sa Zakonom, drugim propisima i Statutom.

Organi Agencije su Savjet Agencije i Direktor.

Savjet Agencije ima Predsjednika i četiri člana, koje bira Vlada na period od 5 godina. Za prvi izbor, predsjednik i dva člana se biraju na 5 godina, a dva člana na period od 3 godine.

Direktora Agencije bira Savjet Agencije na period od četiri godine i za svoj rad odgovara Savjetu.

Sredstva za rad Agencija ostvaruje po osnovu:

- prihoda od djelatnosti Agencije,
- dijela naknada provajdera vazduhoplovnih usluga na rutne, terminalne i druge naknade koje plaćaju korisnici usluga,
- dijela naknade koju plaćaju operateri vazduhoplova po toni prevezene robe u civilnom vazdušnom saobraćaju,
- dijela naknade koju plaćaju putnici u civilnom vazdušnom saobraćaju u odlasku i
- drugih izvora u skladu sa Zakonom o vazdušnom saobraćaju.

Članom 11, stav 6 ovog Zakona, utvrđeno je da, ako se godišnjim obračunom prihoda i rashoda Agencije utvrdi da su ukupno ostvareni prihodi Agencije veći od ukupno ostvarenih rashoda, višak prihoda se izdvaja na poseban račun i može se koristiti isključivo za ispunjenje obaveza nastalih radi unaprjeđenja sigurnosti i bezbjednosti vazdušnog saobraćaja i ostvarivanja funkcije Agencije u narednoj kalendarskoj godini.

2. Osnova za sastavljanje i prezentaciju finansijskih izvještaja

Izjava o usaglašenosti

2.1. Priloženi finansijski izvještaji predstavljaju godišnje finansijske izvještaje Društva i sastavljeni su u skladu sa računovodstvenim propisima važećim u Crnoj Gori.

AGENCIJA ZA CIVILNO VAZDUHOPLOVSTVO, PODGORICA

Napomene uz finansijske izvještaje – nastavak

Utica j i primjena novih i revidiranih MSFI i MRS

2.2. Prema Zakonu o računovodstvu Crne Gore pravna lica sastavljaju finansijske iskaze po Međunarodnim računovodstvenim standardima (MRS), odnosno po Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja (MSFI), koje je proglasio IASB i usvojio i objavio nadležni organ koji je od odgovarajućeg organa Međunarodne federacije računovođa (IFAC) dobio pravo na prevod i objavljivanje.

U skladu sa odlukom Instituta sertifikovanih računovođa Crne Gore od 01.01.2009. godine, u Crnoj Gori su prevedeni i u primjeni sledeći Međunarodni računovodstveni standardi (MRS):

MRS - 1, 2, 7, 8, 10, 12, 16, 18, 19, 20, 21, 23, 24, 26, 27, 28, 29, 32, 33, 34, 36, 37, 38, 39, 40 i 41.

Od 01.01.2009. godine, u Crnoj Gori su prevedeni i u primjeni sledeći Međunarodni standardi finansijskog izvještavanja (MSFI):

MSFI - 1, 2, 3, 4, 5, 6 i 8.

Od 01.01.2013. godine, u Crnoj Gori su prevedeni i u primjeni sledeći Međunarodni standardi finansijskog izvještavanja (MSFI):

MSFI - 10, 11, 12 i 13.

Od 01.01.2021. godine, u Crnoj Gori su prevedeni i u primjeni sledeći Međunarodni standardi finansijskog izvještavanja (MSFI):

MSFI - 14 i 16.

Od 01.01.2021. godine, u Crnoj Gori je preveden i u primjeni sledeći IFRIC:

IFRIC - 22.

Od 01.01.2024. godine, u Crnoj Gori su prevedeni i u primjeni sledeći Međunarodni standardi finansijskog izvještavanja (MSFI):

MSFI - 9 i 15.

Novi standardi i nove izmjene postojećih Standarda koji su u primjeni za izvještajni period, nisu zvanično prevedeni i objavljeni u Crnoj Gori.

Korišćenje procenjivanja

2.3. Prezentacija finansijskih izvještaja zahtijeva korišćenje najboljih mogućih procjena i pretpostavki koje imaju efekta na prezentirane vrijednosti sredstava i obaveza i objelodanjivanje potencijalnih potraživanja i obaveza na dan sastavljanja finansijskih izvještaja, kao i prihoda i rashoda u toku izvještajnog perioda.

AGENCIJA ZA CIVILNO VAZDUHOPLOVSTVO, PODGORICA**Napomene uz finansijske izvještaje – nastavak**

Ove procjene i pretpostavke su zasnovane na informacijama raspoloživim na dan sastavljanja finansijskih izvještaja, a budući stvarni rezultati mogu se razlikovati od procijenjenih iznosa. Ove procjene se najvećim dijelom odnose na procjene obezvrjeđenja potraživanja iz poslovnih odnosa, procjene korisnog vijeka upotrebe opreme i ostalih rezervisanja.

Koncept nastavka poslovanja

2.4. Finansijski izvještaji sastavljeni su na osnovu načela stalnosti poslovanja, što podrazumijeva da stanje u privredi i buduće mjere monetarne i ekonomske politike neće imati značajan negativan uticaj na budući finansijski položaj i rezultate poslovanja Agencije.

Osnovne računovodstvene politike

3. Osnovne računovodstvene politike primijenjene prilikom sastavljanja godišnjeg računa za 2024. godinu su sledeće:

Prihodi

3.1. Prihodi se odmjeravaju po pravičnoj vrijednosti primljene naknade ili naknade koja će se primiti i predstavljaju iznose koji se dobijaju za prodatu robu i izvršene usluge, umanjene za odobrene popuste. Prihod se priznaje kada nema značajne neizvjesnosti u pogledu naplativosti obračunatih prihoda i mogućnosti povraćaja po osnovu reklamacije. Ostvareni prihodi se najvećim dijelom odnose na prihode od terminalnih naknada i prihode od EUROCONTROL-a, Brisel za rutne naknade.

Unaprijed naplaćeni prihodi se iskazuju kao odloženi prihodi i prenose u redovne prihode u trenutku izvršenja usluge.

Poslovni rashodi

3.2. Poslovni rashodi uključuju sve troškove direktno vezane za izvršenje osnovne djelatnosti Agencije. Priznavanje rashoda vrši se istovremeno sa priznavanjem prihoda radi kojih su ti rashodi nastali (princip sučeljavanja prihoda i rashoda). Priznati rashodi direktno se povezuju sa priznatim prihodima u poslovnom rezultatu obračunskog perioda. Rashodi se priznaju u obračunskom periodu i onda kada je nastala obaveza, a nema uslova da se priznaju kao bilansna pozicija imovine.

AGENCIJA ZA CIVILNO VAZDUHOPLOVSTVO, PODGORICA**Napomene uz finansijske izvještaje – nastavak****Finansijski prihodi i rashodi**

3.3. Finansijski prihodi i rashodi obuhvataju prihode od kamata po osnovu potraživanja i plasmana kao i rashode kamata. Prihodi i rashodi od kamata se iskazuju u momentu obračuna prema ugovorenim kamatnim stopama. Pod kamatom se, takođe, podrazumijeva i bilo koji oblik revalorizacije obaveza, ako je to ugovoreno ili propisano.

Prihodi po osnovu naplaćenih dividendi iskazuju se u bilansu uspjeha kao finansijski prihodi u periodu u kome su nastali.

Preračunavanje stranih sredstava plaćanja

3.4. Poslovne promjene u stranim sredstvima plaćanja tokom godine preračunavaju se u EUR po zvaničnim deviznim kursovima važećim na dan poslovne promjene. Sva potraživanja i obaveze u stranim sredstvima plaćanja, preračunata su u protivvrijednost EUR, po kursu valuta važećem na dan bilansa stanja.

Pozitivne i negativne kursne razlike, nastale preračunom potraživanja i obaveza u stranim sredstvima plaćanja u njihovu protivvrijednost u EUR i preračunom poslovnih promjena u toku godine, priznaju se u bilansu uspjeha kao finansijski prihodi, odnosno finansijski rashodi.

Doprinosi za socijalnu sigurnost zaposlenih

3.5. U skladu sa propisima koji se primjenjuju u Crnoj Gori, Agencija je u obavezi da uplati u ime zaposlenih, doprinose Fondu PIO, Zavodu za zapošljavanje i Fondu rada kojima se obezbjeđuje socijalna sigurnost zaposlenih.

Ove obaveze uključuju doprinose za zaposlene na teret poslodavca u iznosima obračunatim po zakonom propisanim stopama. Doprinosi na teret zaposlenog i doprinosi na teret poslodavca se knjiže na teret rashoda perioda na koji se odnose.

Tekući porez na dobit

3.6.1. Porez na dobit obračunava se i plaća u skladu sa poreskim propisima Crne Gore po progresivnoj stopi koja iznosi 9 – 15 % u zavisnosti od poreske osnovice.

AGENCIJA ZA CIVILNO VAZDUHOPLOVSTVO, PODGORICA

Napomene uz finansijske izvještaje – nastavak

Oporeziva dobit se utvrđuje na osnovu dobiti iskazane u Bilansu uspjeha uz usklađivanje prihoda i rashoda po odredbama Zakona o porezu na dobit pravnih lica (čl. 8 i 9 za usklađivanje prihoda i čl. 10 do 20 za usklađivanje rashoda).

Kapitalni gubici mogu se prebijati sa kapitalnim dobitima ostvarenim u istoj godini. Ako se i poslije izvršenog prebijanja sa kapitalnim dobitima ostvarenim u istoj godini pojavi kapitalni gubitak, poreski obveznik može prenijeti kapitalni gubitak na račun budućih kapitalnih dobitaka u narednih pet godina.

Zakon o porezu na dobit Crne Gore ne predviđa da se poslovni poreski gubici iz tekućeg perioda mogu koristiti kao osnov za povraćaj poreza plaćenog u prethodnim periodima. Međutim, poslovni gubici iz tekućeg perioda mogu se koristiti za smanjenje oporezive dobiti iz budućih obračunskih perioda, ali ne duže od pet godina.

Obveznik poreza na dobit dužan je da obračuna, obustavi i uplati porez po odbitku na prihode isplaćene po osnovu dividendi i udjela u dobiti koji se isplaćuju rezidentnim i nerezidentnim pravnim i fizičkim licima. Porez po odbitku plaća se po stopi od 15 % na osnovicu koju čini iznos bruto prihoda.

U skladu sa Zakonom o porezu na dobit pravnih lica, javni fondovi i javne ustanove čiji je osnivač Crna Gora, plaćaju porez na dobit samo za dobit koju ostvaruju prodajom proizvoda i usluga na tržištu.

Prema stručnom mišljenju Ministarstva finansija Crne Gore broj 04-6515/1 od 15.06.2010. godine, Agencija za civilno vazduhoplovstvo nije obveznik poreza na dobit, s obzirom da ne posluje na tržišnom principu.

Odloženi porez na dobit

3.6.2. Odloženi porez na dobit se obračunava korišćenjem metode utvrđivanja obaveza prema bilansu stanja, za privremene razlike proizašle iz razlike između poreske osnove sredstava i obaveza i njihove knjigovodstvene vrijednosti. Važeće poreske stope na datum bilansa stanja se koriste za utvrđivanje razgraničenog iznosa poreza na dobit. Odložene poreske obaveze se priznaju za sve oporezive privremene razlike. Odložena poreska sredstva se priznaju za sve odbitne privremene razlike i poreske gubitke i kredite, koji se mogu prenositi u naredne fiskalne periode, do stepena do kojeg će vjerovatno postojati oporeziva dobit od koje se odložena poreska sredstva mogu iskoristiti.

Agencija za civilno vazduhoplovstvo nije obveznik poreza na dobit, pa i ne obračunava odloženi porez.

AGENCIJA ZA CIVILNO VAZDUHOPLOVSTVO, PODGORICA**Napomene uz finansijske izvještaje – nastavak****Porezi i doprinosi i druge zakonske obaveze koje ne zavise od rezultata poslovanja**

3.6.3. Porezi i doprinosi i druge dažbine koje ne zavise od rezultata poslovanja uključuju poreze na imovinu i druge poreze, naknade i doprinose koji se plaćaju prema raznim državnim i lokalnim poreskim propisima. Ovi porezi i doprinosi su iskazani u bilansu uspjeha u okviru ostalih poslovnih rashoda.

Nematerijalna ulaganja

3.7. Nematerijalna ulaganja početno se priznaju po nabavnoj vrijednosti ili cijeni koštanja. Nakon početnog priznavanja, nematerijalna ulaganja se iskazuju po nabavnoj vrijednosti umanjenoj za ispravku vrijednosti.

Nematerijalna ulaganja obuhvataju ulaganja u softvere i licence.

U skladu sa članom 13 stav 6 Zakona o porezu na dobit pravnih lica (Sl. list CG br. 88/2024) obračun amortizacije za poreske svrhe se razlikuje od obračuna amortizacije za računovodstvene svrhe. Naime, amortizacija kupljenih softvera se za poreske svrhe obračunava primjenom degresivnog metoda, dok se za ostala nematerijalna ulaganja obračunava primjenom proporcionalnog metoda.

Nekretnine, postrojenja i oprema

3.8. Kao nekretnine, postrojenja i oprema priznaju se sredstva čiji je očekivani korisni vijek upotrebe duži od jedne godine.

Nekretnine, postrojenja i oprema iskazuju se po nabavnoj vrijednosti. Procjena vrijednosti nekretnina, postrojenja i opreme vrši se metodom tržišne vrijednosti, uzimajući u obzir preostali korisni vijek trajanja nekretnina i opreme. Negativni efekti procjene vrijednosti knjiže se na teret revalorizacionih rezervi do iznosa revalorizacionih rezervi utvrđenih prethodnom procjenom, a razlika iznad iznosa ranijih revalorizacionih rezervi evidentira se na teret rashoda perioda.

Pozitivni efekti procjene vrijednosti nekretnina, postrojenja i opreme iskazani su kao revalorizaciona rezerva. Učestalost revalorizacije zavisi od kretanja fer vrijednosti nekretnina, postrojenja i opreme i vrši se u slučajevima kada njihova neto sadašnja vrijednost materijalno značajno odstupa od fer vrijednosti sredstva na dan bilansa stanja.

AGENCIJA ZA CIVILNO VAZDUHOPLOVSTVO, PODGORICA**Napomene uz finansijske izvještaje – nastavak**

Prilikom prodaje ili rashodovanja revalorizovanih nekretnina, postrojenja i opreme pozitivan efekat revalorizacije koji ostaje kao revalorizaciona rezerva datog sredstva se prenosi direktno na neraspoređenu dobit odnosno akumulirani gubitak. Prenos sa revalorizacionih rezervi vrši se i u slučaju kada se sredstvo rashoduje. U skladu sa mišljenjem Poreske uprave, revalorizacija nekretnina i opreme ne iziskuje usklađivanje poreske osnovice sredstva u prijavi poreza na dobit.

Nekretnine, postrojenja i oprema nabavljene nakon procjene treba iskazati po nabavnoj vrijednosti umanjenoj za ispravku vrijednosti. Nabavnu vrijednost čini fakturna vrijednost sredstava, uvećana za sve troškove nastale do njihovog stavljanja u upotrebu.

Naknadni troškovi, troškovi zamjene dijelova postrojenja i opreme (ugradnja novih rezervnih dijelova), troškovi značajnih adaptacija, remonta i generalnih popravki priznaju se kao povećanje sadašnje vrijednosti postrojenja i opreme ako je vjerovatno da će po tom osnovu doći do priliva budućih ekonomskih koristi i ako se ti troškovi mogu pouzdano izmjeriti.

Troškovi nastali po osnovu tekućeg održavanja nekretnina, postrojenja i opreme: zamjena i ugradnja sitnih rezervnih dijelova i potrošnog materijala, kao i troškovi svakodnevnih popravki opreme i postrojenja, smatraju se rashodom perioda u kome su nastali.

Pozitivna razlika nastala prilikom prodaje nekretnina, postrojenja i opreme knjiži se u korist ostalih prihoda. Neotpisana vrijednost otuđenih i rashodovanih osnovnih sredstava se naknađuje na teret ostalih rashoda.

Amortizacija

3.9. Amortizacija nekretnina, postrojenja i opreme obračunava se na nabavnu, odnosno procijenjenu vrijednost umanjenu za procijenjeni iznos rezidualne vrijednosti, proporcionalnim metodom, primjenom stopa koje se utvrđuju na osnovu procijenjenog korisnog vijeka upotrebe sredstava.

Amortizacija se obračunava počevši od narednog mjeseca za novonabavljene nekretnine, postrojenja i opremu, odnosno obračunom na vrijednost nekretnina, postrojenja i opreme, utvrđenu krajem prethodne godine, za ostale nekretnine i opremu.

AGENCIJA ZA CIVILNO VAZDUHOPLOVSTVO, PODGORICA

Napomene uz finansijske izvještaje – nastavak

Stope amortizacije koje su u primjeni su:

<i>Grupa osnovnih sredstava</i>	<i>Stopa amortizacije %</i>
Nematerijalna ulaganja	20,00 - 100,00
Građevinski objekti	4,50
Razna oprema	10,00 - 100,00
Transportna sredstva	15,00 - 25,00
Računarska oprema	25,00 - 100,00

U skladu sa članom 13. stav 6. Zakona o porezu na dobit pravnih lica (Sl. list CG br. 88/2024) obračun amortizacije za poreske svrhe se razlikuje od obračuna amortizacije za računovodstvene svrhe. Amortizacija građevinskih objekata za poreske svrhe obračunava se primjenom proporcionalnog metoda, a za sva ostala osnovna sredstva primjenom degresivnog metoda za cijelu godinu bez obzira na datum aktiviranja.

Obezvrjeđenje vrijednosti imovine

3.10. Agencija na dan bilansa stanja procjenjuje da li postoje bilo kakve indicije da je vrijednost nekog sredstva umanjena. U slučaju da postoje takve indicije, procjenjuje se nadoknativa vrijedost imovine za takvo sredstvo, kako bi se utvrdio iznos obezvrjeđenja.

Gubitak zbog umanjenja vrijednosti se priznaje u visini iznosa za koji je knjigovodstvena vrijednost sredstva veća od njegove nadoknativne vrijednosti. Nadoknativa vrijednost je fer vrijednost umanjena za troškove prodaje ili upotrebna vrijednost, zavisno od toga koja je od te dvije vrijednosti veća.

Obezvrjeđenje se priznaje kao rashod tekućeg perioda, osim kada se sredstvo vodi po revalorizovanoj vrijednosti, kada se umanjenje vrijednosti tretira kao smanjenje revalorizacione rezerve.

Ako se kasnije poništi obezvrjeđenje, knjigovodstvena vrijednost sredstva se povećava do promijenjene procjene nadoknativnog iznosa, ali ne iznad knjigovodstvenog iznosa koji bi bio utvrđen da gubitak od umanjenja vrijednosti nije bio priznat u ranijim godinama. Poništenje obezvrjeđenja se prikazuje kao prihod tekućeg perioda, ukoliko sredstvo nije prikazano po revalorizovanoj vrijednosti, kada se poništenje obezvrjeđenja tretira kao povećanje revalorizacione rezerve.

AGENCIJA ZA CIVILNO VAZDUHOPLOVSTVO, PODGORICA**Napomene uz finansijske izvještaje – nastavak****Dugoročni finansijski plasmani**

3.11. Dugoročni finansijski plasmani koji se kotiraju na aktivnom tržištu vrednuju se po tržišnoj vrijednosti, a plasmani koji se ne kotiraju vrednuju se po amortizacionom trošku koristeći metod efektivne kamatne stope umanjen za umanjene vrijednosti na osnovu procjene rukovodstva o njihovoj vjerovatnoj naplativosti.

Zalihe

3.12. Zalihe se iskazuju po nabavnoj vrijednosti (cijeni koštanja), koja uključuje fakturnu vrijednost dobavljača, transportne i zavisne troškove nabavke ili po neto prodajnoj vrijednosti, ukoliko je ona niža. Neto prodajna vrijednost je vrijednost po kojoj zalihe mogu biti prodane u normalnim uslovima poslovanja nakon umanjena prodajne vrijednosti za troškove prodaje.

Terećenjem ostalih rashoda vrši se ispravka vrijednosti zaliha u slučajevima kada se ocijeni da je potrebno svesti vrijednost zaliha na njihovu neto prodajnu vrijednost. Oštećene zalihe i zalihe koje po kvalitetu ne odgovaraju standardima, otpisuju se.

Potraživanja iz poslovnih odnosa

3.13. Potraživanja od kupaca i ostala potraživanja iz poslovnih odnosa se inicijalno priznaju po nominalnoj vrijednosti. Knjigovodstvena vrijednost potraživanja iz poslovnih odnosa umanjuje se preko ispravke vrijednosti.

Za potraživanja od kupaca koja nisu naplaćena u roku od 180 dana od dana kada je dužnik bio u obavezi da plati vrši se ispravka za 50 %, a za ona starija od 365 dana - 100 %. Naknadna naplata potraživanja koje je ranije bilo ispravljeno ili otpisano priznaje se u bilansu uspjeha u okviru ostalih prihoda.

Gotovina i gotovinski ekvivalenti

3.14. Gotovina i gotovinski ekvivalenti obuhvataju gotovinu u blagajni, depozite po viđenju kod poslovnih banaka i druga kratkoročna visoko likvidna ulaganja sa prvobitnim rokom dospijeca do tri mjeseca.

AGENCIJA ZA CIVILNO VAZDUHOPLOVSTVO, PODGORICA**Napomene uz finansijske izvještaje – nastavak****Obaveze prema dobavljačima**

3.15. Obaveze prema dobavljačima se prikazuju po fakturnoj vrijednosti.

Obaveze po kreditima

3.16. Obaveze po kreditima se prvobitno prikazuju u iznosima primljenih sredstava, a nakon toga se iskazuju po amortizovanoj vrijednosti uz primjenu ugovorene kamatne stope koja korespondira efektivnoj kamatnoj stopi.

Rezervisanja, potencijalne obaveze i potencijalna sredstva

3.17. Rezervisanja se priznaju kada Agencija ima zakonsku ili ugovorenu obavezu koja je rezultat prošlih događaja i kada je vjerovatno da će doći do odliva sredstava kako bi se izmirila obaveza i kada se iznos ovih obaveza može pouzdano procijeniti.

Agencija procjenjuje mogući nepovoljni razvoj događaja kao rezultat zbivanja u prošlosti i ukoliko je vjerovatnoća da će sudski spor biti izgubljen, Agencija vrši rezervisanje kojim se u cjelosti obezbjeđuje iznos potencijalne obaveze po osnovu negativnog razrješenja sudskog spora. Potencijalne obaveze i potencijalna sredstva se ne priznaju u finansijskim izvještajima.

Pravična (fer) vrijednost

3.18. Poslovna politika Agencije je da objelodani informacije o pravičnoj vrijednosti aktive i pasive za koju postoje zvanične tržišne informacije, kada se pravična vrijednost značajno razlikuje od knjigovodstvene vrijednosti. Ne postoji dovoljno tržišnog iskustva, kao ni stabilnosti i likvidnosti kod kupovine i prodaje potraživanja i ostale finansijske aktive i pasive, pošto zvanične tržišne informacije nijesu u svakom trenutku raspoložive. Stoga, pravičnu vrijednost nije moguće pouzdano utvrditi u odsustvu aktivnog tržišta.

Rukovodstvo Agencije vrši procjenu rizika i u slučajevima kada se ocijeni da vrijednost po kojoj se imovina vodi u poslovnim knjigama neće biti realizovana, vrši ispravku vrijednosti. Po mišljenju rukovodstva Agencije, iznosi u ovim finansijskim izvještajima odražavaju vrijednost koja je u datim okolnostima najvjerodostojnija i najkorisnija za potrebe izvještavanja.

AGENCIJA ZA CIVILNO VAZDUHOPLOVSTVO, PODGORICA

Napomene uz finansijske izvještaje – nastavak

Poslovni prihodi

4. Pregled ostvarenih prihoda je sledeći:

	2024.	2023.
	EUR 000	EUR 000
Prihod od EUROCONTROL-a, Brisel	4.858	5.264
Prihod od terminalnih naknada SMATSA	393	329
Prihod od putničkih naknada	1.409	1.220
Prihod od robnih i ostalih naknada, dozvola i dr.	32	51
	6.692	6.864

Ostali poslovni dobici

5. Ostali poslovni dobici su:

	2024.	2023.
	EUR 000	EUR 000
Prihod od povraćaja sredstava	5	-
Prihod od rutnih naknada iz ranijih godina	62	128
Prihod od ukidanje rezervisanja	12	194
Ostalo	13	3
	92	325

Troškovi materijala

6. Ove troškove čine:

	2024.	2023.
	EUR 000	EUR 000
Troškovi kancelarijskog materijala	(19)	(17)
Troškovi ostalog materijala (rezervni djelovi i dr.)	(24)	(3)
Troškovi goriva	(4)	(5)
Troškovi električne energije	(12)	(10)
	(59)	(35)

AGENCIJA ZA CIVILNO VAZDUHOPLOVSTVO, PODGORICA

Napomene uz finansijske izvještaje – nastavak

Troškovi zaposlenih

7. Pregled zarada je sledeći:

	2024.	2023.
	EUR 000	EUR 000
Troškovi neto zarada i naknada zarada	(1.453)	(1.441)
Troškovi poreza na zarade i naknade zarada	(270)	(268)
Troškovi prireza i doprinosa na zarade	(473)	(533)
Troškovi dnevnica za službena putovanja	(21)	(25)
Troškovi prevoza i smještaja na sl. putovanjima	(116)	(133)
Troškovi zimnice	(70)	(50)
Troškovi privremenih i povremenih poslova	(67)	(25)
Troškovi Nacionalnog odbora Agencije	(61)	(58)
Troškovi Savjeta Agencije	(86)	(83)
Troškovi pomoći zaposlenima	(8)	(9)
Troškovi otpremnina	(8)	(53)
Troškovi ostalih naknada	(33)	(21)
	(2.666)	(2.699)

Ostali poslovni rashodi

8. Ostale poslovne rashode čine:

	2024.	2023.
	EUR 000	EUR 000
Troškovi PTT i transporta	(34)	(32)
Troškovi rezervisanja za jub. nagrade i otpremnine	(1)	(35)
Troškovi rezervisanja za sudske sporove	-	(50)
Troškovi zakupa	(46)	(35)
Troškovi održavanja	(30)	(40)
Troškovi reprezentacije	(28)	(18)
Troškovi pomoći	(40)	(6)
Troškovi traganja i spašavanja	(824)	(755)
Troškovi osiguranja	(40)	(37)
Troškovi platnog prometa	(18)	(15)
Troškovi kontribucije EUROCONTROL-u	(437)	(445)
Troškovi poreza na imovinu	(7)	(5)
Troškovi neproizvodnih usluga	(67)	(98)
Ostali troškovi poslovanja	(33)	(19)
	(1.605)	(1.590)

AGENCIJA ZA CIVILNO VAZDUHOPLOVSTVO, PODGORICA**Napomene uz finansijske izvještaje – nastavak****Amortizacija**

9. Ukupni troškovi amortizacije za 2024. godinu u iznosu od 158 hiljada EUR-a (2023. godine 141 hiljadu EUR-a), sadrže amortizaciju nekretnina, postrojenja i opreme u iznosu od 141 hiljadu EUR-a i nematerijalne imovine u iznosu od 17 hiljada EUR-a.

Amortizacija je obračunata u skladu sa Napomenom 3.9.

Ostali rashodi

10. Ostali rashodi iznose 153 hiljade EUR-a (2023. godine 360 hiljada EUR-a) i čine ih troškovi ispravke vrijednosti potraživanja od većeg broja kupaca za putničke i robne naknade u iznosu od 151 hiljadu EUR-a i ostalo u iznosu od 2 hiljade EUR-a.

Nematerijalna imovina

11. Nematerijalna imovina na dan 31.12.2024. godine iznosi 59 hiljada EUR-a (2023. godine 34 hiljade EUR-a) i čine ih licence i softveri nabavne vrijednosti 121 hiljadu EUR-a i ispravke vrijednosti 62 hiljade EUR-a.

Ispravka vrijednosti nematerijalne imovine za 2024. godinu iznosi 17 hiljada EUR-a.

AGENCIJA ZA CIVILNO VAZDUHOPLOVSTVO, PODGORICA

Napomene uz finansijske izvještaje – nastavak

Nekretnine, postrojenja i oprema

12. Nekretnine, postrojenja i oprema su prikazani kako slijedi:

	Građevinski objekti EUR 000	Oprema EUR 000	Ukupno EUR 000
Nabavna ili revalorizovana vrijednost			
Stanje 01.01.2024. godine	1.016	454	1.470
Nabavke	-	133	133
Usklađivanje sa knjigom osnovnih sredstava		(3)	(3)
Otpis i rashod	-	(19)	(19)
Stanje 31.12.2024. godine	1.016	565	1.581
Ispravka vrijednosti			
Stanje 01.01.2024. godine	137	194	331
Amortizacija 2024. godine (Napomena 9)	46	95	141
Usklađivanje sa knjigom osnovnih sredstava	-	4	4
Prodaja i rashod	-	(18)	(18)
Stanje 31.12.2024. godine	183	275	458
Sadašnja vrijednost 31.12.2024. godine	833	290	1.123
Sadašnja vrijednost 31.12.2023. godine	879	260	1.139

Potraživanja od kupaca

13. Potraživanja od kupaca se odnose na:

	2024. EUR 000	2023. EUR 000
Potraživanja za terminalne naknade - SMATSA	858	840
Ispravka vrijednosti potraživanja za terminalne naknade	(715)	(712)
Potraživanja za rutne naknade - EUROCONTROL	762	842
Potraživanja za putničke i robne naknade	558	447
Ispravka vrij. potraživanja za putničke i robne naknade	(334)	(186)
Potraživanja za povraćaj stipendije	6	6
Ostala potraživanja	10	9
Ispravka vrijednosti potraživanja od zaposlenih	(13)	(14)
	1.132	1.232

AGENCIJA ZA CIVILNO VAZDUHOPLOVSTVO, PODGORICA

Napomene uz finansijske izvještaje – nastavak

Nije usaglašeno stanje poreza i doprinosa u poslovnim knjigama Agencije sa stanjem u evidenciji Poreske uprave Crne Gore. Agencija nije u poslovnim knjigama evidentirala potraživanje u iznosu od 64 hiljade EUR-a na osnovu pretplate koja je iskazana po evidenciji Poreske uprave Crne Gore. Za navedeni iznos su podcijenjena potraživanja, prihodi i dobit.

Kratkoročni finansijski plasmani

14. Kratkoročne finansijske plasmane čine oročeni depoziti kod:

	Kamatna stopa % godišnje	Datum dopijeca	2024. EUR 000
"Erste banke" ad, Podgorica	0,75	27.07.2025.	302
"Erste banke" ad, Podgorica	0,75	27.07.2025.	603
			<u>905</u>

Gotovina i gotovinski ekvivalenti

15. Gotovina je prikazana kako slijedi:

	2024. EUR 000	2023. EUR 000
Žiro račun	2.314	2.217
Blagajna	2	3
Devizni račun	8.156	5.972
	<u>10.472</u>	<u>8.192</u>

Agencija za civilno vazduhoplovstvo, Podgorica poslovanje obavlja preko "Crnogorske komercijalne banke" ad, Podgorica, "Hipotekarne banke" ad, Podgorica, "Prve banke Crne Gore" ad, Podgorica i "Erste banke" ad, Podgorica.

Unaprijed plaćeni troškovi

16. Unaprijed plaćeni troškovi iznose 197 hiljada EUR-a (2023. godine 162 hiljade EUR-a) i čine ih razgraničeni troškovi kontribucije EUROCONTROL-a za prvi kvartal 2025. godine u iznosu od 136 hiljada EUR-a, razgraničeni troškovi osiguranja u iznosu od 28 hiljada EUR-a, razgraničeni troškovi licenci u iznosu od 27 hiljada EUR-a i ostala vremenska razgraničenja u iznosu od 6 hiljada EUR-a.

AGENCIJA ZA CIVILNO VAZDUHOPLOVSTVO, PODGORICA**Napomene uz finansijske izvještaje – nastavak****Državni kapital**

17. Kapital Agencije, na dan 31.12.2024. godine iznosi 3.350 hiljada EUR-a (2023. godine 3.350 hiljada EUR-a) i predstavlja osnivački ulog Države Crne Gore u iznosu od 30 hiljada EUR-a i kapital nastao procjenom vrijednosti izvršene od strane ovlaštenog procjenjivača u iznosu od 3.320 hiljada EUR-a.

Pregled promjena na kapitalu prikazan je u Iskazu o promjenama neto imovine (kapitala).

Revalorizaciona rezerva

18. Revalorizaciona rezerva na dan 31.12.2024. godine iznosi 214 hiljada EUR-a (2023. godine 221 hiljadu EUR-a) i nastala je kao rezultat povećanja vrijednosti nekretnina, postrojenja i opreme po osnovu procjene.

Smanjenje u iznosu od 7 hiljada EUR-a predstavlja ukidanje rezervi po osnovu više obračunate amortizacije poslije procjene u odnosu na onu prije procjene za iznos od 16 hiljada EUR-a, dok su po osnovu ispravke početnog stanja rezerve povećane za 9 hiljada EUR-a.

Neraspoređeni dobitak / gubitak

19. U poslovnoj 2024. godini Agencija je ostvarila dobitak u iznosu od 2.148 hiljada EUR-a (2023. godine 2.366 hiljada EUR-a).

Dobit ranijih godina je povećana po osnovu donosa sa rezervi više obračunate amortizacije poslije procjene u odnosu na onu prije procjene u iznosu od 16 hiljada EUR-a, dok je umanjena po osnovu ispravke greške ranijih godina za 15 hiljada EUR-a. Ukupni neraspoređeni dobitak iznosi 9.019 hiljada EUR-a, a nepokriveni gubitak 817 hiljada EUR-a.

Dugoročna rezervisanja

20. Dugoročna rezervisanja iznose 303 hiljade EUR-a (2023. godine 314 hiljada EUR-a) i čine ih rezervisanja za sudske sporove u iznosu od 175 hiljada EUR-a, otpremnine za penziju u iznosu od 91 hiljadu EUR-a i jubilarne nagrade u iznosu od 37 hiljada EUR-a.

AGENCIJA ZA CIVILNO VAZDUHOPLOVSTVO, PODGORICA

Napomene uz finansijske izvještaje – nastavak

Kratkoročne obaveze iz poslovanja

21. Ove obaveze čine:

	2024.	2023.
	EUR 000	EUR 000
Obaveze prema dobavljačima	177	148
Obaveze za poslove traganja i spašavanja	824	755
Obaveze za poreze i doprinose na zarade i naknade zarada	1	-
	1.002	903

Obaveze prema dobavljačima se odnose na obaveze prema: EUROCONTROLU, Brisel u iznosu od 136 hiljada EUR-a, "Mirossu", Podgorica u iznosu od 10 hiljada EUR-a, Upravi lokalnih javnih prihoda, Podgorica u iznosu od 7 hiljada EUR-a i ostalim dobavljačima u iznosu od 24 hiljade EUR-a.

Obaveze za poslove traganja i spašavanja čine obaveze prema: Ministarstvu unutrašnjih poslova - Uprava policije u iznosu od 369 hiljada EUR-a, Ministarstvu saobraćaja - Uprava pomorske sigurnosti u iznosu od 200 hiljada EUR-a, Generalnom sekretarijatu Vlade u iznosu od 190 hiljada EUR-a i Gorskoj službi spašavanja, Nikšić u iznosu od 65 hiljada EUR-a.

Sudski sporovi

22. Prema Izjavi odgovornih, protiv Agencije za civilno vazduhoplovstvo, Podgorica se vode sudski sporovi po tužbi više zaposlenih radnika u Agenciji zbog manje isplaćenih zarada, dodataka na zarade, varijabilnog dijela zarade, obračuna minulog rada i dodatnih poslova.

Agencija je izvršila rezervisanje po osnovu presude u sporu sa Miloradom Todorovićem u iznosu od 150 hiljada EUR-a i Draganom Đurovićem u iznosu od 25 hiljada EUR-a.

Do konačnog okončanja ostalih sudskih sporova, nijesmo u mogućnosti da utvrdimo efekte na finansijske izvještaje Agencije.